

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

ამიერკავკასიის სოციალისტური ფედერაციული საბჭოთა რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მთავრობისა.

1926 წლის
დეკემბრის 31

№ 16

განყოფილება პირველი

ა/კ. ც. ა. კომიტ. საკანონმდებლო კომისიასთან არსებული კანონთა გამოკვეყნების განყოფილების მიერ გამოცემული.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

- მუხ. 788. დებულება ა/კსფრ უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისიის შესახებ.
- „ 789. ჯუღღის საბაჟო შტოზე ტერიტის გადაზიდვის ტარიფისა, ეჩმიადინის კარიერიდან კეიშა-ბალასტის გადაზიდვის საორგანიზაციო გამოსაღებისაგან განთავისუფლებისა და რძის გადაზიდვის ტარიფის დაწესების შესახებ.
- „ 790. ა/კ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ მე-2 სესიიდან მე-3 სესიამდე მიღებული დეკრეტებისა და დადგენილებების დამტკიცების შესახებ.
- „ 791. ა/კსფრ მრეწველობის შესახებ.
- „ 792. ა/კსფრ 1926-1927 წ. სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტის შესახებ.
- „ 793. მოსახლეობის სრულიად საკავშირო აღწერის მიზნებისა და მისი წარმატებით განხორციელების პირობების შესახებ.
- „ 794. ლენინკანის რაიონში მომხდარი მიწისძვრის შესახებ.
- „ 795. აზერბაიჯანის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მთავრობის მოქმედების ანგარიშის შესახებ.
- „ 796. განჯის აღმასრულებელი კომიტეტის მოქმედების ანგარიშის შესახებ.
- „ 797. ა/კსფრ სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადისა, გამოსაღებისა და ბაჟის მენარჩენეთა ქონების შეყვრისა და საჯარო ვაჭრობით გაყიდვის წესების 32 და 33 მუხლის შეცვლის შესახებ.
- „ 798. რაფინად-შაქრის ცალობითი ფასების შესახებ.
- „ 799. საბუხალტერო ჩანაწერებისათვის მეტრული სისტემის შემოღების შესახებ.
- „ 800. ამიერკავკასიის დეკემართა სააგენტოს დებულების 1-ლი მუხლისა და მე-2 მუხლის „ე“ პუნქტის შეცვლის შესახებ.
- „ 801. სოფლის საბჭოების მიერ საფოსტო ნიშნების გაყიდვის შესახებ.
- „ 802. ა/კსფრ სოციალური დაზღვევის ორგანოების მიერ დაჭერილი სადგომების საიჯარო ღირის შესახებ.
- „ 803. სამთო სამუშაოთა წარმოების დროს უშიშროების დაცვის წესების 258—262 §§-ის შეცვლის შესახებ.

დადგენილება № 45 აკსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი

788. ა/კსფსრ უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისიის დებულების სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს შემდეგი დებულება.

ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი **ნ. სოკოლოვსკი.**

1926 წლის დეკემბრის 10. ტფილისი—სასახლე.

დაბულება აკსფსრ უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისიის შესახებ

I. ა/კსფსრ უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისიის ძირითად მიზანს შეადგენს ა/კსფსრ მეურნეობისა და სოციალ-კულტურული აღმშენებლობის გეგმების შემუშავება და აგრეთვე ამ გეგმების განხორციელებისათვის სისტემატიურად თვალყურის დევნება.

II. ა/კსფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისია ა/კსფსრ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მუდმივი ორგანოა, მოქმედობს ამ უკანასკნელის უშუალო ხელმძღვანელობით და ამასთან ერთად ანხორციელებს სსრკ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის დავალებებს საკავშირო მნიშვნელობის სამეურნეო გეგმების შემუშავების საქმეში.

III. ა/კსფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას დაეკისრება:

ა) შეიმუშაოს, ა/კსფსრ მთავრობის დირექტივებისა და სსრკ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის საერთო დირექტივების საფუძველზე, მეურნეობისა და სოციალ-კულტურული აღმშენებლობის საპერსპექტივო გეგმა და წარუდგინოს იგი სსრკ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას მეურნეობის საერთო-საკავშირო გეგმასთან შესათანხმებლად;

ბ) შეიმუშაოს, საპერსპექტივო გეგმის საფუძველზე, ა/კსფსრ მეურნეობის წლიური გეგმები მთლიანად და მისცეს დირექტივები ა/კსფსრ სახალხო კომისარიატების საგეგმო კომისიებს და ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახელმწიფო საგეგმო კომისიებს საოპერაციო გეგმების შესადგენად, ა/კსფსრ და კავშირის მეურნეობის საერთო გეგმასთან შეფარდებით;

გ) განიხილოს ა/კსფსრ წლიური ბიუჯეტის პროექტი და სათანადო მოხსენება წარუდგინოს ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს, აგრეთვე განიხილოს

და ა/კსფსრ ბიუჯეტთან შეთანხმბოს აკსფსრ შედგენილობაში შემავალი რეს-
პუბლიკების ადგილობრივი ბიუჯეტები;

დ) სისტემატიურად შეისწავლოს სახალხო მეურნეობისა და სოციალ-კულ-
ტურული აღმშენებლობის სხვადასხვა დარგის მდგომარეობა;

ე) განიხილოს ა/კსფსრ მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისა-
რიატის ოპერატიული გეგმების ის ნაწილი, რაც სამეურნეო პრობლემებს შეე-
ხება, რათა ეს გეგმები შეთანხმებულ იქნეს გეგმიან მუშაობასთან;

ვ) შეიმუშაოს და განიხილოს ა/კსფსრ დარაიონების საკითხი;

ზ) განიხილოს და შეიმუშაოს, როგორც თავისი ინიციატივით, ისე ა/კსფსრ
უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოებისა და სსრკ სახელმწიფო საგეგმო კომი-
სიის დავალებით, სხვადასხვა საკითხი და ღონისძიება ქვეყნის ბუნებრივ სიმდი-
დრეთა საუკეთესოდ გამოყენებისათვის და აგრეთვე ყველა იმ ორგანოს მოქმე-
დების შეფასებისა და მოწესრიგებისათვის, რომელიც ა/კსფსრ საწარმოო ძალთა
გამოკვლევას აწარმოებს;

თ) განიხილოს და შეთანხმბოს ა/კსფსრ სახალხო კომისარიატებისა, სსკრე-
დიტო, სადასაზღვეო და კოოპერატიული დაწესებულებებისა და ადგილობრივი
საგეგმო ორგანოების საოპერაციო გეგმები და საგეგმო განზრახვლებანი და
აგრეთვე დააწესოს შესასრულებელ საგეგმო სამუშაოთა წარმოების რიგი;

ი) განიხილოს და შეაფასოს საზოგადოებრივ დაწესებულებათა და საწარ-
მოთა სამეურნეო გეგმებისა და წარმოებითი პროგრამების ის ნაწილი, რაც
შეეხება ამ დაწესებულებათა და საწარმოთა მოქმედებას ა/კსფსრ ტერიტორია-
ზე, და თავისი დასკვნა, — მას შემდეგ, რაც მას ა/კსფსრ უმაღლესი ეკონომიური
საბჭო განიხილავს, — აცნობოს სსრკ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას; აგრეთვე
განიხილოს და მისცეს დასკვნა საერთო-საკავშირო ბიუჯეტის იმ ნაწილის თა-
ობაზე, რაც ა/კსფსრ შეეხება;

კ) სისტემატიურად თვალყური ადევნოს სახალხო მეურნეობის კონიუნქტურ-
რას, შეადგინოს ზოლმე პერიოდული მიმოხილვა და წარუდგინოს იგი ა/კსფსრ
მთავრობას და სსრკ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას;

ლ) შეიმუშაოს, ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს და უმაღლესი ეკო-
ნომიური საბჭოს დავალებით, ა/კსფსრ სახალხო მეურნეობისა და სოციალ-კულ-
ტურული აღმშენებლობის გეგმასთან დაკავშირებული საკითხები;

მ) ხელმძღვანელობა და ინსტრუქტიობა გაუწიოს ა/კსფსრ სახალხო კო-
მისარიატების საგეგმო კომისიების მოქმედებას და აგრეთვე დაამტკიცოს ზემო-
აღნიშნული ახალი სამეურნეო ორგანოების სამუშაოთა პროგრამები.

IV. მე-III მუხლში აღნიშნულ მოვალეობათა განსახორციელებლად ა/კსფსრ
სახელმწიფო საგეგმო კომისიას უფლება ეძლევა:

ა) შეიმუშაოს დეკრეტებისა და დადგენილებების პროექტები საგეგმო ღო-
ნისძიებათა განხორციელებასთან დაკავშირებით და წარუდგინოს ეს პროექტები
ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს და უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს;

ბ) მიიღოს და განიხილოს საანგარიშო ცნობები მე-III მუხლში აღნიშნუ-
ლი გეგმების შესრულების შესახებ;

გ) მისცეს დასკვნა ეკონომიური და ფინანსიური საკითხების დარგში შე-
მუშავებული უაღრესი მნიშვნელობის დეკრეტებისა და დადგენილებების პროექ-

ტების შესახებ, რაც უწყებათა მიერ შეტანილ იქნება ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოში და უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოში;

შენიშვნა. ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას უფლება აქვს იშუამდგომლოს ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოს და უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს წინაშე, რათა მათ არ განიხილონ ის საკითხი, რომელსაც ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის წინასწარი დასკვნა არა აქვს. დ) უშუალო ურთიერთი მამართვა იქონიოს ა/კსტსრ ყველა დაწესებულებასა და ორგანიზაციასთან იმ საკითხების გამო, რაც სახელმწიფო საგეგმო კომისიისათვის დაკისრებულ მოვალეობათა აღსრულებას უკავშირდება, და აგრეთვე სსრკ სახელმწიფო საგეგმო კომისიასთან;

ე) მოიწვიოს ხოლმე ყრილობა, თათბირი, კონფერენცია და სხვ. დაკისრებულ მოვალეობათა განხორციელებასთან დაკავშირებული საკითხების გამო.

V. ა/კსტსრ მეურნეობისა და სოციალ-კულტურული აღმშენებლობის საპერსპექტივო და წლიურ გეგმებს ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისია წარუდგენს დასამტკიცებლად უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს ან ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოს.

VI. ა/კსტსრ ყველა სახელმწიფო დაწესებულება და საწარმო, აგრეთვე საერთო-საკავშირო დაწესებულება და საწარმო, რომელიც ა/კსტსრ ტერიტორიაზე მოქმედობს, მოვალეა წარუდგინოს ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას ამ უკანასკნელის მიერ მოთხოვნილი ყოველგვარი ცნობა და მასალა და აგრეთვე მისცეს მას საჭირო განმარტებანი.

VII. ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის თავმჯდომარე ან მისი მოადგილე მონაწილეობას მიიღებს ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოს და უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს სხდომაში გადამწყვეტი ხმის უფლებით.

VIII. ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის პრეზიდიუმი შესდგება თავმჯდომარისა და მისი ორი მოადგილისაგან და წევრებისაგან, ვისაც ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭო დანიშნავს.

შენიშვნა I. რესპუბლიკანური სახელმწიფო საგეგმო კომისიის თავმჯდომარე ან მისი მოადგილე მონაწილეობას მიიღებს ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის სხდომაში გადამწყვეტი ხმის უფლებით.

შენიშვნა. ა/კ. ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს მმართველი შედის პრეზიდიუმის შედგენილობაში წევრის უფლებით.

შენიშვნა. ა/კ. მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახ. კომისარიატისა და ა/კ. პროფკავშირთა საბჭოს წარმომადგენელნი მონაწილეობას მიიღებენ პრეზიდიუმის სხდომაში სათათბირო ხმის უფლებით.

IX. ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიისა და მისი ორგანოების შესახებ ხარჯი მიეკუთვნება ა/კსტსრ საერთო-ფედერატიულ ბიუჯეტს ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის ხარჯთაღრიცხვით.

კრედიტების განმკარგულებელი ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის თავმჯდომარეა.

X. ა/კსტსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას აქვს თავისი ბეჭედი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1362 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 23-ს.

დადგენილება ამიერკავკასიის რკინის გზათა სამ- მართველოსთან არსებული საუწყებათაშორის სატარიფო თათბირისა

1926 წლის დეკემბრის 15.

789. ჯუღუფის საბაჟო შტოზე ტვირთის გადაზიდვის ტარიფისა, ეჩმიაძინის კარიერიდან ქვიშა-ბალასტის გადაზიდვის საორგანიზაციო გამოსაღებისაგან განთავისუფლებისა და რძის გადაზიდვის ტარიფის დაწესების შესახებ.

№ 16-4/9.

ამიერკავკასიის რკინისგზათა ადგილობრივი ტარიფი № 50 (04)

ჯუღუფის საბაჟო შტოზე ტვირთის გადაზიდვის ტარიფის დაწესების შესახებ.

გადაზიდვის სასყიდლის გადახდა ა/კ. რკინისგზათა სადგურ ჯუღუფას და ამ სადგურის ახლო მდებარე საბაჟო საწყობების შემადგენელ შტოზე ყოველგვარი ტვირთის გადაზიდვისათვის დაწესებულ იქნეს ა/კ. რკინისგზათა 13 (04) №-რის ადგილობრივი ტარიფის განაკვეთით, რომელი ტარიფიც გამოქვეყნებულია გაზ. „ზარია ვოსტოკა“-ს 508 №-ში და ტარიფების კრებულის 161 №-ში, ხოლო ამ ტარიფს დაემატოს შემდეგი სიტყვები: (სიტყვა . . . ტვილისის . . . შემდეგ) „და ჯუღუფა“.

ტარიფი ესე დაწესდეს უვადოდ და შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ დღიდან გამოქვეყნებისა.

ამიერკავკასიის რკინისგზათა ადგილობრივი ტარიფი № 51 (04)

ეჩმიაძინის კარიერიდან სადგურ ერევნამდე ერევნის აღმასრულებელი კომიტეტის მისამართით გაგზავნილი ქვიშა-ბალასტის გადაზიდვის საორგანიზაციო გამოსაღებისაგან და ქვიშის დასატვირთად და გადმოსატვირთად ვაგონების მიყენების ნახევარი გამოსაღებისაგან განთავისუფლების შესახებ.

როდესაც ქვიშა-ბალასტი ვაგონობით გადაიზიდება (ჯუღუფი 38, პოზიცია 27) ეჩმიაძინის კარიერიდან სადგურ ერევნამდე, ერევნის აღმასრულებელი კომიტეტის მისამართით, ქ. ერევნის საბინაო აღმშენებლობის საპირობებისათვის, საორგანიზაციო გამოსაღები, უკეთუ ქვიშას თვით ერევნის აღმასრულებელი კომიტეტი გადატვირთავს თავისი ძალებით და სახსარით, გადახდევინებულ არ იქნება, ხოლო ვაგონების მიყენებისათვის დასატვირთად—ეჩმიაძინის კარიერში და გადმოსატვირთად—ქალაქის ჩიხში ერევნის სადგურთან, გადახდევინებულ იქნება ნახევარი სასყიდელი.

ეს სატარიფო შეღავათი დაწესდეს ერთი წლის ვადით და შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ დღიდან გამოქვეყნებისა.

ამიერკავკასიის რკინისგზათა ადგილობრივი ტარიფი № 52. (04).

რძის გადაზიდვის ადგილობრივი ტარიფის დაწესების შესახებ.

ახალი რძის გადაზიდვისათვის (ჯგუფი 65, პოზიცია 9) სამგზავრო მატარებლის სიჩქარით და ადგილობრივი მიმოსვლით მთლად ამიერკავკასიის რკინისგზათა ხაზზე, ხოლო არა უმეტეს 534 კილომეტრის მანძილისა, — ადგილობრივი ტარიფი დაწესებულ იქნეს მომქმედი სატარიფო სისტემის მე-14 კლასით.

ტარიფი ესე დაწესდეს ერთის წლის ვადით და შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ მის გამოქვეყნების დღიდან 7 დღის გასვლის შემდეგ.

1926 წლის დეკემბრის 21. ქ. ტფილისი.

ა/კ. რკინისგზათა სამმართველოსთან არსებული
საუწყებათაშორისო სატარიფო თათბირის
თავმჯდომარის მოადგილე სამმართვე. წევრი ასლანოვი.

ა/კ. რკინისგზათა სამმართველოსთან არსებული
საუწყებათაშორისო სატარიფო თათბირის
საქმეთა მმართველი შახბუღალოვი.

გამოქვეყნებულია „ხარია ვოსტოკა“-ს 1362 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 23-ს.

დადგენილებანი, მიღებული ამიერკავკასიის III მო- წვევის სენატრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-3 სესიის მიერ ქ. განჯაში

790. ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივნის ამხ. ა. შავერდოვის მოხსენების გამო ა/კ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის იმ დეკრეტებისა და დადგენილებების დამტკიცების შესახებ, რაც მისი პრეზიდიუმის მიერ მიღებულ იქნა მეორე სესიიდან მესამე სესიამდე.

ამიერკავკასიის III მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-3 სესიამ მოისმინა მოხსენება ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის სესიიდან სესიამდე მიღებულ დადგენილებათა შესახებ, რომელი დადგენილებანიც, ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის დებულების 21 მუხლის თანახმად, ა/კ. ცენტრალურმა აღმასრულებელმა კომიტეტმა უნდა დაამტკიცოს, და დაადგინა:

ა) დამტკიცებულ იქნეს ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის სესიიდან სესიამდე მიღებული შემდეგი დადგენილებანი:

1. დადგენილება სახელმწიფო სასპირტო მონოპოლიის ცენტრალური გამგეობის მიერ საგასაცემო სამონოპოლიო სპირტის ა/კფსრ-ში მოზიდვისა და

გაყიდვის მოწესრიგების შესახებ (გამოქვეყნებულია 1926 წ. კანონთა კრებულის 1-ლ №-ში, მუხ. 575; „ზარია ვოსტოკა“-ს 1086 №-ში 1926 წ. იანვრის 26-ს).

2. დადგენილება ხე-ტყის დამზადებელი ორგანიზაციების მიერ სამორე სასყიდლის შეტანის წესის შესახებ (1926 წ. იანვრის 18. კანონთა კრებ. 1926 წ. № 1, მუხ. 578; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. იანვრის 26-ისა № 1086).

3. დადგენილება სოფლის მოსახლეობის საშრომო საგზაო ბეგარის შესახებ (1926 წ. თებერვლის 15. კან. კრებ. 1926 წ. № 2, მუხ. 593; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. თებერვლის 19-ისა № 1107).

4. დადგენილება ამიერკავკასიის რკინიგზის წყალსადენის ნაგებობიდან არარკინიგზის საწარმოთათვის, დაწესებულებათათვის და მოსახლეობისათვის წყლის მიცემის წესის შესახებ (1926 წ. მარტის 15. კან. კრებ. 1926 წ. № 3, მუხ. 609; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. მარტის 20-ისა № 1129).

5. დადგენილება საკომისიო ხელშეკრულების შესახებ (1926 წ. მარტის 15. კან. კრებ. 1926 წ. № 3, მუხ. 611; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. მარტისა 23-ისა № 1131).

6. დადგენილება სახალხო კომისარიატების საერთო დებულების მე-4 მუხლის შენიშვნის ახალი რედაქციის შესახებ (1926 წ. მარტის 15).

7. დებულება ა/კსფსრ-სა და მასში შემავალი რესპუბლიკების ფინანსთა სახალხო კომისარიატების საფინანსო კონტროლის დაწესებულებათა მიერ შესაფარდებელ დანახლთა და სხვა სახელმძიმედო ღონისძიებათა შესახებ (1926 წ. მარტის 15. კან. კრებ. 1926 წ. № 3, მუხ. 612; „ზარია ვოსტ.“ 1926 წ. მარტის 23-ისა № 1131).

8. დადგენილება ქ. ახალქალაქის მცხოვრებთათვის საგადასახადო შეღავათების მინიჭების შესახებ (1926 წ. მარტის 30. კან. კრებ. 1926 წ. № 4, მუხ. 621; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. აპრილის 3-ისა № 1141).

9. დადგენილება გზათა მშენებლობისათვის ხელისშემწყობ ღონისძიებათა შესახებ (1926 წ. აპრილის 12. კან. კრებ. 1926 წ. № 4, მუხ. 631; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. აპრილის 16-ისა № 1152).

10. დებულება საფინანსო კონტროლის შესახებ (1926 წ. აპრილის 12. კან. კრებ. № 4, მუხ. 632; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. აპრილის 16-ისა № 1152).

11. დადგენილება ამიერკავკასიის საგანგებო კომისიის გაუქმებისა და ამიერკავკასიის სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს დაარსების შესახებ (1926 წ. ივლისის 20. კან. კრებ. 1926 წ. № 7, მუხ. 690; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. ივლისის 23-ისა № 1233).

12. დადგენილება ა/კ. რკინის გზის ლიანდაგისაკენ მიქცეულ მთის კალთებზე და ხეობებში აღმოცენებული ტყეების დატულ ტყეებად გამოცხადების შესახებ (1926 წ. ივლისის 20. კან. კრებ. 1926 წ. № 7, მუხ. 693; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. ივლისის 25-ისა № 1235).

13. დადგენილება ა/კსფსრ-ის კონსტიტუციის 1-ლი მუხლის „გ“, „ზ“, „ლ“ და „ო“ პუნქტების ახალი რედაქციის შესახებ (1926 წ. ივლისის 20).

14. დებულება ა/კსფსრ-ის სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს და მისი ორგანოების შესახებ (1926 წ. აგვისტოს 9).

15. დადგენილება ადგილობრივი ფინანსების დებულების დამტკიცების შესახებ (1926 წ. აგვისტოს 9. კან. კრებ. 1926 წ. № 8, მუხ. 697).

16. დადგენილება გლენტა მოსახლეობის უფლებების შესახებ ადგილობრივ საკურობათა დაკმაყოფილების სფეროში (1926 წ. აგვისტოს 9. კან. კრებ. 1926 წ. № 9, მუხ. 702; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. აგვისტოს 12-ისა № 1249).

17. დადგენილება ა/კფსრ შავიზღვის ნავთსადგურებში დატვირთვისა და გადმოტვირთვის სასყიდლის ნორმის შესახებ (1926 წ. სექტემბრის 27. კან. კრებ. 1926 წ. № 11, მუხ. 724; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. ოქტომბრის 6-ისა № 1294).

18. დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის საბიუჯეტო კომისიის დებულების დამტკიცების შესახებ (1926 წ. სექტემბრის 27. კან. კრებ. 1926 წ. № 11, მუხ. 725; „ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. ოქტომბრის 8-ისა № 1296).

19. დადგენილება ქ. ლენინაკანისა და მიწისძვრისაგან დაზარალებული სოფლების მოსახლეობისათვის საგადასახადო შეღავათების მინიჭების შესახებ („ზარია ვოსტოკა“ 1926 წ. ნოემბრის 29-ისა № 1343).

ბ) დაევალოს ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის პრეზიდიუმს, ა/კ. საგანგებო კომისიის გაუქმებისა და ა/კ. სახელმწიფო ბოლიტიკური სამმართველოს დაარსების გამო, შესცვალოს ა/კფსრ-ის კონსტიტუციის 31 მუხლის რედაქცია.

გ) დამტკიცებულ იქნეს ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის პრეზიდიუმის 1926 წ. ივლისის 20-ის თარიღის დადგენილება—ა/კფსრ-ის კონსტიტუციის 1-ლი მუხლის „გ“, „ზ“ და „ო“ პუნქტების რედაქციის შეცვლის შესახებ.

დ) დამტკიცებულ იქნეს ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის პრეზიდიუმის 1926 წ. მარტის 15-ის თარიღის დადგენილება—ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის მე-2 სესიის მიერ ა/კფსრ სახალხო კომისარიატებისათვის დამტკიცებული საერთო დებულების მე-4 მუხლის შენიშვნის რედაქციის შეცვლის შესახებ.

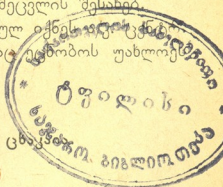
ე) მოქ. ისაია მაქსიმეს-ძე რულომეტინი გამოორიცხულ იქნეს ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის კანდიდატთა შედგენილობიდან, რადგან მან უახლოესად საბჭოთა ყრილობას.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხავეჭავაძე

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. დეკემბრის 14. ქ. განჯა.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1364 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 25-ს.

791. ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის ამხ. ლუკაშინის მოხსენების გამო ა/კფსრ-ის მრეწველობის შესახებ.

ამიერკავკასიის მე-III მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-3 სესიამ, მოისმინა-რა ამხ. ლუკაშინის მოხსენება ა/კფსრ მრეწველობის შესახებ, აღნიშნა შემდეგი:

1. ამიერკავკასიის მრეწველობის აღდგენის პერიოდი, საერთოდ, შეიძლება დამთავრებულად ჩაითვალოს.

ზოგიერთი დარგი ჩამორჩება ომის წინანდროინდელ დონეს, მაგრამ ამ გარემოების ამანაზღაურებელია გაფართოება მრეწველობის სხვა დარგებისა, რომელნიც ომის წინანდროინდელ დონეს უკვე გასცილდნენ.

2. ამიერკავკასიის მრეწველობა, რომელიც, ნავთის მრეწველობის გამოკლებით, უმთავრესად ადგილობრივია და დაბალი წყობის კაპიტალისაა, იწყებს, ისე როგორც მთლად კავშირის მრეწველობა, თავის, ახალ ტექნიკურ ბაზაზე გარდაქმნის ხანას.

ეს პროცესი ჯერ კიდევ გასულ სამეურნეო წელს დაიწყო. ხოლო მიმდინარე 1926-27 წ. თვალსაჩინოდ განავითარებს ჩვენი მრეწველობის რეკონსტრუქციის საქმეს.

3. ამიერკავკასიის მრეწველობის სააღმდგენელო პროცესის სწრაფი ტემპი შესაძლებელი გახდა მხოლოდ იმ პოლიტიკის წყალობით, რომელიც მიზნად ისახავდა კავშირის მთელი სახალხო მეურნეობისა და, კერძოდ, მრეწველობის საფუძველთა ორგანიულ გაერთიანებას. ამიერიდანაც, რეკონსტრუქციის ხანაში, ჩვენი ამიერკავკასიის მრეწველობა შეიძლება განვითარდეს და კიდევ განვითარდება არა მარტო როგორც ადგილობრივი მრეწველობა და არა მხოლოდ როგორც კაპიტალის უფრო დაბალი წყობის ტიპის მრეწველობა, არამედ როგორც განუყრელი და ორგანიული ნაწილი მთლად საერთო-საკავშირო მრეწველობისა და სახალხო მეურნეობისა.

4. ამ ნიადაგზე უკვე მიმდინარე წელს კიდევ უფრო მეტად იზრდება ის აუცილებელი საჭიროება, რომ საგვემო ორგანოების მუშაობა გაძლიერებულ და მოწესრიგებულ უნდა იქნეს, რომ ცალკე საგვემო ინსტანციების ფუნქციები და მოვალეობანი უფრო მკაფიოდ უნდა განისაზღვროს.

5. სსრ კავშირის ცენტრალური ორგანოების დირექტივები, შეცვლილ მდგომარეობასთან დაკავშირებით და ბიუროკრატიზმთან ბრძოლის მიზნით, მთლად წარმოების ორგანიზაციის რთული სისტემისა, საქონლის გამტარებელი ქსელისა, საკრედიტო ორგანოებისა და სხვ. გადასინჯვის შესახებ, — მიმდინარე სამეურნეო წელშივე უნდა იქნეს კონკრეტულად შემუშავებული, ადგილობრივი პირობების მიხედვით, და ეხლავე დაწყებულ უნდა იქნეს მათი განხორციელება.

6. ყველა, სათანადო სიფრთხილით მიღებული, ცნობა იმას ადასტურებს, რომ, მართალია, კაპიტალის დაგროვება ჯერჯერობით საკმარისად დიდი არ

არის, მაგრამ იგი უკვე ეხლაც უზრუნველყოფს ამიერკავკასიის ინდუსტრიალური განვითარების მინიმალურ, აუცილებელ ტემპს 1926-27 წლისათვის:

ა) გასულ წელს ამიერკავკასიის მრეწველობამ პირველად შეუდგა თვალსაჩინო შიდა-სამრეწველო დაგროვებას. იგი ჯერჯერობით სრულიადაც საკმარისი არ არის და თავისი ხვედრითი წონით მრეწველობისათვის გაწეულ საერთო ხარჯში არა თუ ეხლა, არამედ მომავალშიაც, რამდენიმე წლის განმავლობაში, იმაზე იქნება ნაკლები, რაც კავშირში საშუალოა. ჩვენი მრეწველობის უმთავრესი მიზანია—გაადიდოს ეს დაგროვება, ხოლო ამისათვის საჭიროა არა ფასების აწევა, არამედ ზედნადები ხარჯის აუცილებელი შემცირება, კაპიტალების ტრიალის დაჩქარება, ორგანიზაციული და ტექნიკური რაციონალიზაციის განხორციელება და შრომის ნაყოფიერებისა და შრომის დისციპლინის გაძლიერება;

ბ) მიმდინარე წელს ამიერკავკასიის სახელმწიფო ბიუჯეტი დახმარებას გაუწევს ჩვენს მრეწველობას დაახლოებით ორჯერ მეტად, ვიდრე გასულ წელს, რაც უზრუნველყოფს ჩვენი ინდუსტრიის განვითარების მინიმალურ ტემპს. მაგრამ სამერმისოდაც, მთელი წლების განმავლობაში, ამიერკავკასიის მრეწველობის კაპიტალური ხარჯებისათვის სახელმწ. ბიუჯეტით გადადებული სახსარის ხვედრითი წონა თვალსაჩინოდ უნდა აღემატებოდეს შიდა-სამრეწველო დაგროვებას.

7. ეკონომიის მკაცრი რეჟიმის განხორციელება, დაუმახინჯებლად და მუშათა მასის ფართო აქტიური აუცილებელი მონაწილეობით, უნდა იქცეს დამატებითი დაგროვების ნამდვილ მეთოდად ინდუსტრიის შემდგომი განვითარებისათვის, რაც იმავე დროს მოსპობს ზედმეტ უნაყოფო ხარჯებს.

8. დღევანდელს პირობებში, როცა სასაქონლო სიმშვილი ჯერ კიდევ თავიდან აცილებული არ არის, მიმდინარე სამეურნეო წელსაც ძირითად მიზნად რჩება პროდუქციის მაქსიმალური გადიდება. ამ მიზნით, ნედლეულობის ბაზრის უფრო ორგანიზაციულად ხელში ჩაგდება კვლავ ჩვენს საზრუნავ საქმეს წარმოადგენს, რაც მიმდინარე წელს მოგვარებულ უნდა იქნეს (აბრეშუმი, მატყლი და სხვ.).

პროდუქციის გადიდება უწინარეს ყოვლისა უნდა ვეძიოთ თვით მრეწველობის რაციონალიზაციაში (ტექნიკის გაუმჯობესება, მუშა-ძალის უკეთ მოწყობა, შრომის ნაყოფიერების გადიდება, ზედნადები ხარჯების შემცირება, კაპიტალების ბრუნვის დაჩქარება, საიმპობილო რესურსების გამოყენება და სხვ.), ხოლო რაციონალიზაცია მოგვცემს ფასების შემცირებას და საქონლის ხარისხის გაუმჯობესებას.

9. სრ კავშირის ცენტრალური ორგანოების დირექტივების თანახმად, უახლოესი დროისათვის სპეციალურ მიზნად უნდა იქცეს წარმოების ორგანიზაციის სისტემისა, ჩვენი მრეწველობის სამმართველოებისა და აგრეთვე სამრეწველო ნედლეულის დამზადების სისტემის გადასინჯვა.

10. როგორც გამოცდილება გვიჩვენებს, ჩვენი ყველაზე უფრო სუსტი მხარე ის არის, რომ კაპიტალურ სამუშაოთა პროექტები ეკონომიურისა და ტექნიკურის მხრით ვერ არის ხოლმე საკმარისად შემუშავებული და რომ სააღმშენებლო მუშაობას ჩვენ გეგმიან კონტროლს ვერ ვუწევთ. ნიმდინარე წლისათვის აუცილებლად უნდა შევიმუშაოთ განსაზღვრული წესი კონტროლისა.

11. თუ გასულ წელსაც ჩვენთვის საგრძნობი იყო კვალიფიციური, ტენიკურად მომზადებული ძალების ნაკლებობა, მიმდინარე წელს, როცა ჩვენი მუშაობა ახალ, ტენიკურად მაღალ საწარმოთა მოწყობისათვის ბევრად გაძლიერებულია, — ამ ნაკლებობამ შეიძლება კიდევ შეაჩეროს ჩვენი მრეწველობის რეკონსტრუქციის ტემპი.

კვალიფიციური მუშა-ხელის სიმცირე თავს იჩენდა ხოლმე გასულ სამეურნეო წელს და კიდევ უფრო მეტად იჩენს თავს მრეწველობის ახალი დარგების შექმნის ხანაში.

საჭიროა კონკრეტულად განვიხილოთ და შევიმუშაოთ სათანადო ღონისძიებანი კვალიფიციური მუშა-ხელის საკითხის მოსაგვარებლად, რასაც შეუძლიან მთავარ დაბრკოლებად იქცეს მრეწველობის შემდგომი განვითარებისათვის.

12. სამრეწველო მოწყობილობის იმპორტი ამიერკავკასიის საიმპორტო კონტინგენტში პირველად სწორედ 1926-27 წელს შეადგენს თვალსაჩინო პროცენტს. საჭიროა შემდეგშიაც მიღებულ იქნეს სათანადო ღონისძიებანი, რათა სამრეწველო მოწყობილობის წილი ჩვენს იმპორტში კიდევ მეტად გადიდდეს.

13. გასულ წელს მუშათა კლასის რიცხვმა კვლავ თვალსაჩინოდ იმატა.

გაიზარდა რეალური სამუშაო ხელფასიც.

განსხვავების თავიდან ასაცილებლად სამუშაო ხელფასი გადიდებულ უნდა იქნეს წარმოების ჩამორჩენილ დარგებშიაც; ამასთანავე საჭიროა სხვადასხვა კონკრეტულ ღონისძიებთა განხორციელება, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს შრომის ნაყოფიერების შემდგომი ზრდა.

მხოლოდ მუშათა აქტიურ მონაწილეობას შრომის დისციპლინისა და წარმოების რაციონალიზაციის გაძლიერებისათვის წარმოებულ ბრძოლაში შეუძლიან უზრუნველჰყოს ჩვენი წარმატებით წინსვლა.

14. მუშათა საბინაო მდგომარეობა ჩვენში უკეთესი არ არის, ვიდრე საერთოდ კავშირში. მაგრამ განსაკუთრებულ ყურადღებას იქცევს ბინების ნაკლებობა სამთო მრეწველობის მუშებისათვის და ახლად მოწყობილ საწარმოთა მუშებისათვის. უკანასკნელ შემთხვევაში საბინაო აღმშენებლობა წარმოებითი აღმშენებლობის პირდაპირი და აუცილებელი ნაწილია.

15. ჩვენს თავისებურ ნაკლს შეადგენს:

ა) მრეწველობის მმართველი აპარატების არა-მკაფიო ორგანიზაციულობა;
 ბ) აღნუსხვის არასრული, არასაკმარისი წარმოება, ზოგჯერ-კი სრულიად უქონლობა (აღნუსხველი ორგანიზაცია ცოტა არ არის, სწორი აღნუსხვა-კი მაინც არა გვაქვს) არა მარტო ამიერკავკასიაში, არამედ რესპუბლიკანურ ორგანიზებშიაც;
 გ) შედარებით ნაკლები უზრუნველყოფა საკუთარი საბრუნავი სახსარით, ვიდრე ეს საშუალოდ კავშირში არის;

დ) კრედიტის ნაკლებობა და სუსტი ხელმძღვანელობა კრედიტის განაწილების საქმეში, რის გამოც ცალკე სახეთა კაპიტალების განსაზღვრას მეტ წილ საწარმოში წინ ელობება ბევრი სიძნელე;

ე) არასაკმარისად მოწესრიგება ნედლეულობის ბაზრისა, რის გამოც ბაზრის ზოგიერთ დარგში კერძო პირი ახერხებს დამზადების საქმის ჩაშლას (აბრეშუმის პარკი და სხვ.).

16. ყველა ანიშნულ ნაკლს უნდა მიეცეს განსაკუთრებული ყურადღება, რადგანაც, თუ იგი დაძლეულ არ იქნა, ამ შემთხვევაში შესაძლებელია ჩვენი ინდუსტრიალიზაციის ტემპის განელება.

17. იმ განსაკუთრებულ და გადამწყვეტ როლს, რაც ელექტროფიკაციას აქვს მრეწველობის რეკონსტრუქციისა და მისი განვითარებისადვის, არა შორეულ მომავალში, არამედ დღესვე,—საბჭოთა ხელისუფლება მუდამ სათანადო ანგარიშს უწევდა.

ის ძლიერი ცენტრალი სადგურები, რომელთა აგებაც განზრახულია ამ წელს, გარდა იმ ადგილობრივი სადგურებისა, რაც უკვე დამთავრებულ არიან ან ეხლა შენდებიან, ხუთი წლის განმავლობაში მაღალი ტენიკის საფუძველს ჩაუყრიან არსებულ მრეწველობას და შექმნიან მაგნიტის ძლიერ პოლიუსებს მრეწველობის ახალი დარგების მოსაწყობად.

18. დღეს, ჩვენი ფედერაციის ეკონომიკის გარდაქმნის ხანაში, პარტიული ორგანიზაციებისა, საბჭოთა ორგანოებისა და მუშათა კლასის მთელი ძალების თავმოყრა და დარაზმვა სამეურნეო და, განსაკუთრებით, ინდუსტრიალური პოლიტიკის საკითხების გარშემო,—არის სოციალიზმის მშენებლობის კატეგორიული მოთხოვნა და ძირითადი წინასწარი პირობა სოციალისტური აღმშენებლობის წარმატებისათვის.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. დეკემბრის 14. ქ განჯა.

გამოკვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1364 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 25-ს.

792. ა/კსფსრ-ის ფინანსთა სახალხო კომისრის ამხ. მ. დ. ჰუსეინოვის მოხსენების გამო—ა/კსფსრ-ის 1926-27 საბიუჯეტო წლის სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტის შესახებ.

ამიერკავკასიის მე-III მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-3 სესიამ, მოისმინა რა ა/კსფსრ-ის ფინანსთა სახალხო კომისრის ამხ. ჰუსეინოვის მოხსენება—ა/კსფსრ-ის 1926-27 საბიუჯეტო წლის სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტის შესახებ, სრულიად მოიწონა ამიერკავკასიის მთავრობის საფინანსო პოლიტიკა და მიიღო ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ 1926 წლის ოქტომბრის 5-ს დამტკიცებული ბიუჯეტი.

ამასთან ერთად:

1. სესია აღნიშნავს, რომ ა/კსფსრ-ის სახელმწიფო ბიუჯეტი, რომელსაც გასულ წლებში უმთავრესად სამომხმარებლო ხასიათი ჰქონდა, 1926-27 წლისათვის

ისეა ავებული, რომ თვალსაჩინოდ გადიდებულია წარმოებითი ხარჯები, რომელთა ხვედრითი წონაც 13,4%-დან (გასულ წელს) გაიზარდა 28,3%-მდე (მიმდინარე წელს).

სესსია აღიარებს, რომ ბიუჯეტის ასეთი აგება უსათუოდ შესაბამება სათანადო დირექტივებს ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის შესახებ და საჭიროდ მიაჩნია სთხოოს სსრ კავშირის ცენტრალურ აღმასრ. კომიტეტს, რათა მომავალშიაც ასეთივე ხასიათი შერჩეს ა/კსფსრ-ის ბიუჯეტს, რაც ამიერკავკასიის სახალხო მეურნეობის ჩამორჩენილობის პირობებში ძირითადი ფაქტორია სახალხო მეურნეობის შემდგომი განვითარებისათვის და ბაზა თვით სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტის თანდათანობითი გაძლიერებისათვის.

2. სესსიას სრულიად სამართლიანად მიაჩნია, რომ წარმოებითი ხარჯებს შორის ყველაზე მეტად გადიდებულია სამრეწველო ხარჯები, რადგანაც ეს უკავშირდება ინდუსტრიალიზაციის გეგმიანი განხორციელების აუცილებლობას, რასაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა ეძლევა ამიერკავკასიაში, სადაც არის მრავალი ბუნებრივი სიმდიდრე, საჭირო ნედლი რესურსები და იაფი ენერჯია.

3. სესსია აღნიშნავს, რომ მრეწველობის განვითარებასთან ერთად, ბიუჯეტი ითვალისწინებს ამიერკავკასიის ელექტროფიკაციის სათანადო განვითარებასაც, რისთვისაც უზრუნველჰყოფს საჭირო სახსარის გადადებას როგორც ახალი სადგურების ასაგებად ფედერაციის შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკებში, ისე ელექტრო-აღმშენებლობის დარგში უკვე დაწყებულ სამუშაოთა დასამთავრებლად.

4. ითვალისწინებს რა, რომ ამიერკავკასიის სოფლის მეურნეობაში, სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებთან შედარებით, უმთავრესი როლი ეკუთვნის ტექნიკურ კულტურებს, რომელიც სამრეწველო და საექსპორტო მნიშვნელობის ნედლეულობას იძლევა, რომ სოფლის მეურნეობის სააღმდგენლო პროცესი ჯერ კიდევ არ დასრულებულა და სასოფ.-სამეურნეო საკრედიტო სისტემის სახსარი მეტად მცირეა, რის გამოც ამიერკავკასია, მოითხოვს სახელმწიფოსაგან ახალი თანხების გაღებას, — სესსიას შესაბამისად მიაჩნია ამიერკავკასიის მთავრობის პოლიტიკა, რომელიც იმაში გამოიხატა, რომ მან გააძლიერა თანხები არა მარტო მრეწველობისა და ელექტროფიკაციისათვის, არამედ სოფლის მეურნეობისათვისაც.

5. სესსია განსაკუთრებით აღნიშნავს, რომ წლიდან წლამდე თვალსაჩინოდ იზრდება თანხები წყალთა მეურნეობის დარგში საჭირო სამუშაოთა განსახორციელებლად.

რადგანაც წყლის საკითხს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს მთლად ჩვენი ფედერაციის მეურნეობაში, სესსია აუცილებლად სთვლის, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს წყალთა მეურნეობის სამუშაოების მაქსიმალური დაკავშირება მთლად ამიერკავკასიის სახალხო მეურნეობასთან და აგრეთვე ა/კ. მთავრობის მიერ ამ სამუშაოებისათვის კონტროლის გაწევა; ამ მიზნით სესსია ადასტურებს პრეზიდენტის დადგენილებას ა/კსფსრ-ის სახელმწიფო ბიუჯეტში იმ ხარჯების დატოვების შესახებ, რითაც ფინანსიურად ხელი უნდა შეეწყოს როგორც ა/კსფსრ-ის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების წყალთა მეურნეობის სამმართველოებს, ისე თვით ამიერკავკასიის წყალთა მეურნეობის სამმართველოს

აპარატს; ამისდამინედვით სესსია ადგენს—აღიძრას სათანადო შემდგომლობა სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის წინაშე.

6. ითვალისწინებს რა იმ გარემოებას, რომ ა/კსტსრ-ის სახალხო მეურნეობის განვითარების პროცესს წინ ეღობება მეტად მძიმე მდგომარეობა გზათა არსებული ქსელისა, რომელიც ამიერკავკასიის მთიანი რელიეფის პირობებში განსაკუთრებულ როლს თამაშობს,—სესსია აღიარებს, რომ ა/კსტსრ-ის სახელმწიფო ბიუჯეტით რესპუბლიკანური გზებისათვის გადადებული თანხა 1.700.000 მან. რაოდენობით, გარდა იმ სახსრისა, რაც სტრატეგიული მნიშვნელობის გზებისათვის გათვალისწინებულია სსრ კავშირის ბიუჯეტში გზათა სახალხო კომისარიატის ხარჯთაღრიცხვით, მინიმალურად აუცილებელია მიმდინარე საბიუჯეტო წელს; ამასთან ერთად, სესსია საჭიროდ სთვლის, რომ აღნიშნული ფონდი უსათუოდ დარჩეს ა/კსტსრ-ის სახელმწიფო ბიუჯეტში.

7. სესსია ადასტურებს ა/კსტსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს დირექტივის იმის შესახებ, რომ დანიშნულებათა ზრდა სახალხო კომისარიატების ადმინისტრაციული ხარჯებისა და სამუშაო ხელფასის ფონდისათვის შეჩერებულ იქნეს.

სესსია აღნიშნავს, რომ სახალხო კომისარიატების ჯგუფის დანიშნულებათა საერთო ზრდა ბიუჯეტში გამოწვეულია მრავალი სხვადასხვა ხარჯის სახელმწიფო ბიუჯეტისათვის მიკუთვნებით, ადგილობრივი ფინანსების ახალი დებულების თანახმად, და აგრეთვე ზოგიერთი სახალხო კომისარიატის, განსაკუთრებით ჯანმრთელობის სახ. კომისარიატის (სამალარბო ფონდი), საოპერაციო ხარჯების გადიდებით.

8. ითვალისწინებს რა იმ გარემოებას, რომ მიწის წიაღის შემოსავლათა ანარიცხების ხარჯზე ა/კსტსრ-ის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ბიუჯეტებში დოტაციის სახით შეტანილ განსაკუთრებულ ფონდებს უადრესი მნიშვნელობა აქვს, რადგანაც ამ ფონდებმა უნდა დააკმაყოფილოს რესპუბლიკათა ის კულტურულ-სოციალური საჭიროებანი, რომელთაც,—იმის გამო რომ ისინი ამიერკავკასიის ცხოვრების პირობებიდან გამომდინარეობენ და განსაკუთრებული ხასიათისანი არიან,—სახალხო კომისარიატების ხარჯთა ჯგუფი ვერ უზრუნველჰყოფს, სესსია აღნიშნავს, რომ ა/კსტსრ-ის 1926-27 წ. ბიუჯეტით დოტაციების გათვალისწინება ა/კსტსრ-ის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკებისათვის სრულიად სწორია და საჭიროდ სთვლის ეთხოოს სსრ კავშირის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს ხსენებული დოტაციის თანხების დამტკიცება.

9. სესსია განსაკუთრებით აღნიშნავს ა/კსტსრ-ის ბიუჯეტში სათანადო თანხის შეტანას საქონლის ჰირთან და კალიასთან ბრძოლის საქმისათვის, რადგანაც გასული წლების განმავლობაში საჭირო სახსარის ნაკლებობის გამო საქონლის ჰირის ეპიდემიამ და კალიამ განუზომელი ზიანი მიაყენა ამიერკავკასიის სოფლის მეურნეობას.

სესსია ავალებს ამიერკავკასიის მთავრობას მომავალშიაც განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს სახალხო მეურნეობის ამ მტრებთან ბრძოლის საქმეს.

10. სესხია აღნიშნავს, რომ ადგილობრივი ბიუჯეტი, ამიერკავკასიის საფინანსო მეურნეობის განვითარების პირობებში, მეტისმეტად სუსტია და მოკლებული სამეურნეო ბაზას, რაც აუცილებელია საბიუჯეტო კანონმდებლობით დაკისრებულ ღონისძიებათა განსახორციელებლად, და რომ ეს ბიუჯეტი მოითხოვს სახელმწიფოსაგან გეგმაშეწონილ დახმარებას.

ამის გამო სესხია განსაკუთრებით აღნიშნავს, რომ მიმდინარე წელს, წარსული წლების მსგავსად, სასუბვენციო ფონდის შედგენილობაში გათვალისწინებულია სამუშაო ხელფასის თანხა 1-ლი და მე-2 საფეხურის სკოლების მასწავლებელთათვის, რომელთა შენახვაც ადგილობრივ ბიუჯეტს, მისი სისუსტის გამო, ვერ დაეკისრება.

11. სესხია აღიარებს, რომ თუმცა 1926-27 წ. ბიუჯეტი ავებულია წარსული წლების გამოცდილების ანგარიშში მიღებით და თუმცა მასში დატულია სსრ კავშირის საფინანსო პოლიტიკის ძირითადი მომენტები, მაინც იგი თვალსაჩინო დეფიციტით არის შედგენილი.

ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის სესხია აღნიშნავს, რომ ამიერკავკასიის ბიუჯეტის დეფიციტიანობის ძირითადი მიზეზია, ერთის მხრით, ნაკლებობა მტკიცე საშემოსავლო ბაზისა, რაც დათმობილი აქვს ა/კსფსრ-ას, როგორც მოკავშირე რესპუბლიკას, და, მეორეს მხრით, ჩვენი დანგრეული და აღდგენის პროცესში მყოფი სახალხო მეურნეობის მოთხოვნილებათა სიმრავლე, რის გამოც წონასწორობა სახალხო მეურნეობის შემოსავალთა ზრდასა და მის მოთხოვნილებათა ზრდას შორის დარღვეულია.

ფუმცა ა/კსფსრ-ის ბიუჯეტი შენდებოდა სსრ კავშირისა და მის შედგენილობაში შემავალი მოკავშირე რესპუბლიკების საბიუჯეტო უფლებათა დებულების პროექტის საფუძველზე, რომელი დებულებაც მიღებულია სსრ კავშირის ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის მიერ 1926 წ. ივნისის 30-ს, და თუმცა ამის გამო ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილი თვალსაჩინოდ გაძლიერებულია, მაგრამ ა/კსფსრ ბიუჯეტის წყაროები არ არის საკმარისი მისი ნორმალური განვითარებისათვის საკმარის ხარჯების დასაფარავად და მის უდეფიციტოდ დასაბალანსებლად, მიუხედავად შემოსავალთა გეგმაშეწონილი ზრდისა.

ამის გამო სესხიას აუცილებლად მიაჩნია ა/კსფსრ-ის ბიუჯეტის საშემოსავლო ბაზის შესაძლებელი გაძლიერება ახალი საშემოსავლო წყაროების დათმობით.

1926-27 საბ. წლის საბიუჯეტო დანიშნულებათა გამოანგარიშებაში საშემოსავლო ბაზის გაძლიერებამ და ამასთან ერთად ა/კსფსრ-ის შემოსავლის ზრდამ ხელი შეუწყო დეფიციტის ხვედრითი წონის შემცირებას გასულ წელთან შედარებით.

რადგანაც სახალხო მეურნეობის წარმოებითი ოპერაციებში დაბანდებული კაპიტალი საერთოდ იზრდება და ამასთან ერთად თანდათან ვითარდება სოფლის მეურნეობისა და მრეწველობის აღორძინება, სესხია, იღებს რა მხედველობაში ა/კსფსრ-ის ბიუჯეტის საშემოსავლო ბაზის გაძლიერების შესაძლებლობას, — საბიუჯეტო უფლებათა ახალი კანონის გამო, — აღნიშნავს, რომ ამიერკავკასიის ბიუჯეტი დეფიციტისაგან თანდათანობითი განთავისუფლების გზას ადგია.

12. ა/კფსრ-ის ბიუჯეტში შეძლებისადაგვარად გამოყენებულია საშემოსავლო წყაროები, რის გამოც იგი უფრო მუკიცი საშემოსავლო ბაზაზეა აგებული, ვიდრე წარსული წლების ბიუჯეტები; ამასთანავე საჭიროა აღინიშნოს სახელმწიფო შემოსავალთა გეგმაშეწონილი და საერთო ზრდა.

ა/კფსრ-ის ბიუჯეტის შემოსავლის საერთო თანხის ზრდასთან ერთად თანდათან ხორციელდება სსრ კავშირის ცენტრ. აღმას. კომიტეტის მე-3 სესიის დირექტივი, და ამიერკავკასიის ბიუჯეტი სულ მეტად და მეტად ეყრდნობა არასაგადასახადო შემოსავალს, რომლის ხვედრითი წონაც, გასული წლის ბიუჯეტთან შედარებით, გაიზარდა 48,3¹/₆-დან 57,3¹/₆-მდე, ხოლო თანაბრად შემცირდა საგადასახადო შემოსავალი—51,7¹/₆-დან 42,2¹/₆-მდე.

13. იღებს რა მხედველობაში, რომ არასაგადასახადო შემოსავალთა ჯგუფში უდიდესი ადგილი მიწის წიაღის შემოსავალს უჭირავს, სესიას სწორედ და მინიმალურად მიაჩნია ბიუჯეტში მიღებული საიჯარო განაკვეთის ანგარიში და ადგენს ეთხოოს საკავშირო ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტს ამ ანგარიშის დამტკიცება.

14. ითვალისწინებს რა იმ გარემოებას, რომ ა/კფსრ-ის საბიუჯეტო შესაძლებლობათა ფარგლებში ვერ დაკმაყოფილდება ამიერკავკასიის სახალხო მეურნეობის ზოგიერთი აუცილებელი საჭიროება, სესიას საჭიროდ მიაჩნია აღიძრას შუამდგომლობა სსრ კავშირის ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის წინაშე, რათა დამატებით გასცეს საერთო-საკავშირო ბიუჯეტის სახსრიდან სათანადო თანხა ხსენებულ საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად.

15. სესიას საჭიროდ მიაჩნია განსაკუთრებულად აღნიშნოს, რომ ამ ქამად, როდესაც ა/კფსრ-ის მთავარ ქალაქებში და სამრეწველო ცენტრებში დიდი საბინაო კრიზისია და საცხოვრებელი სივრცის ნორმა მეტად უმნიშვნელოა, ა/კ. ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის წინა სესიის გადაწყვეტილების მიხედვით მოთხოვილი 7.500.000 მან. არის ის მინიმალური თანხა, რაც მიმდინარე წელს, ამიერკავკასიის საბინაო აღმშენებლობის დაგეგმვის პროცესში უახლოესი წლებისათვის, სრულიად აუცილებელია.

16. ასეთივე მძიმე მდგომარეობა ამიერკავკასიის ქალაქების კომუნალური მეურნეობისა მოითხოვს მათთვის ფინანსიურად ხელისშეწყობის გაძლიერებას, რის გამოც სესია იწონებს ამ მიზნისათვის სათანადო თანხების გამოთხოვას.

17. ამას გარდა, სესია სრულიად აუცილებლად და მიზანშეწონილად სთვლის, რათა გათვალისწინებულ იქნეს სათანადო დანიშნულებანი ამიერკავკასიის კურორტებისათვის ფინანსიურად ხელის გასამართავად, რომელ კურორტებსაც უმთავრესად საერთო-საკავშირო მნიშვნელობა აქვს, და ამავე დროს-კი ისინი არ არიან შესაფერისად კეთილმოწყობილი. კურორტებისათვის გაღებული თანხების ნაკლებობამ წარსულ წლებში შეუძლებლად გახადა ამიერკავკასიის უმეტესად ძვირფასი კურორტების აღდგენა.

ა/კ. ცენტრ. აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კ. ცენტრ. აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. დეკემბრის 14. ქ. განჯა.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1364 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 25-ს.

793. ამიერკავკასიის ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს მმართველის ამხ. გ. გრიგორიანის მოხსენების გამო—მოსახლეობის სრულიად საკავშირო აღწერის მიზნებისა და მისი წარმატებით განხორციელების პირობების შესახებ.

მოისმინა რა მოხსენება მოსახლეობის სრულიად საკავშირო აღწერის მიზნებისა და მისი წარმატებით განხორციელების პირობების შესახებ და აღნიშნა რა:

1) რომ საბჭოთა სახელმწიფოს თავის მსვლელობაში სოციალიზმის გზით ყოველ ნაბიჯზე ესაჭიროება რაც შეიძლება სრული ცნობები საწარმოო ძალთა გეგმიანი განვითარების შესახებ;

2) რომ ამ ცნობათა შორის დღეს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ცნობებს მთლად ჩვენი კავშირის მოსახლეობის შესახებ;

3) რომ საჭიროა სახელმწიფომ იცოდეს, თუ რა მოსახლეობისათვის აშენებს იგი ახალ ცხოვრებას და მშრომელთა რომელი არმიის დახმარებით ეწევა იგი სოციალისტური აღმშენებლობის საქმეს მრავალტომიანი და მრავალენიანი მოსახლეობის ცხოვრების პირობებში, რომელ მოსახლეობასაც უაღრესად რთული ეროვნული და ყოფა-ცხოვრების პირობების სხვადასხვაობა ახასიათებს;

4) რომ ადგილობრივი ხელისუფლების სწორი ორგანიზაციის საკითხები; ფართო სასკოლო ქსელისა და მოსახლეობისათვის საექიმო-სასანიტარო დახმარების საკითხები; მომარაგების მოწყობისა და მრავალი სხვა ანალოგიური საკითხები მოითხოვენ ჩვენგან ზედმიწევნით ვიცოდეთ მოსახლეობის შედგენილობა სქესისა, ასაკისა, ეროვნებისა, მშობლიური ენისა, ხელობისა და სხვ. მიხედვით;

5) რომ მხოლოდ მეცნიერულ ნიადაგზე მოწყობილ მოსახლეობის საყოველთაო აღწერას შეუძლიან აღნიშნულ კითხვებზე პასუხის გაცემა, და რომ კავშირის მთავრობამ დაადგინა მოაწყოს ეს აღწერა ამ წელს—დეკემბრის 17-ს;

6) რომ საბჭოთა სახელმწიფომ აღწერის წარმატებით განხორციელებისათვის მთლად თავისი ძალების მობილიზაცია უნდა მოახდინოს,—

ამიერკავკასიის მე-III მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-3 სესსია მოუწოდებს ხელისუფლების ყველა ორგანოს და აგრეთვე ამიერკავკასიის სოციალისტური ფედერატიული საბჭოთა რესპუბლიკის ყველა მოქალაქეს ყოველგვარად ხელი შეუწყოს აღწერის წარმატებით დამთავრებას, რისთვისაც უნდა ახსოვდეს, რომ აღწერით მიღებული ცნობები მთავრობისა და საზოგადოებრივმა ორგანოებმა უნდა გამოიყენონ მასალად თავისი მოქმედებისათვის და ყველა ღონისძიებისათვის, რაც მიმართული იქნება სახელმწიფოებრიობის განმტკიცებისაკენ მთლად ჩვენი საწარმოო ძალების სწორი აღრიცხვის საფუძველზე.

ა/კ. ცენტრ. აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კ. ცენტრ. აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. დეკემბრის 12. ქ. ვანჯა.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1365 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 24-ს.

794. სომხეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის აშხ. ა. კარინიანის მოხსენების გამო — ლენინაკანის რაიონში მომხდარი მიწისძვრის შესახებ.

ამიერკავკასიის მე-III მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-3 სესსიამ, მოისმინა რა სომხეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის აშხ. კარინიანის მოხსენება ლენინაკანის მიწისძვრის შესახებ, იგი მხურვალე თანაგრძნობას უცხადებს ქ. ლენინაკანისა და მისი რაიონის მოსახლეობას იმ სტიქიური უბედურების გამო, რომელიც მას თავს დაატყდა.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მესამე სესსია კმაყოფილებას გამოთქვას იმ მუშაობის გამო, რაც გასწია სომხეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მთავრობამ და ა/კსფსრ-ის მთავრობამ და აგრეთვე საბჭოთა საზოგადოებრიობამ დაზარალებული მოსახლეობისათვის პირველი დახმარების აღმოსაჩენად.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მესამე სესსია განსაკუთრებულად აღნიშნავს ლენინაკანში დაბანაკებული № დივიზიის თავგანწირულ მუშობას დაზარალებულთათვის დახმარების აღმოსაჩენად, სათანადო წესრიგის განსამტკიცებლად და მოსახლეობის ქონების დასაცავად სტიქიური უბედურების დროს.

ამიერკავკასიის მოძმე რესპუბლიკებისა, მოკავშირე რესპუბლიკებისა და საკავშირო მთავრობის გულითადმა, სწრაფმა და თვალსაჩინო დახმარებამ საშუალება მისცა დაზარალებულ მუშებსა და გლეხებს კვლავ წელში გასწორებულ იყვნენ საშინელი მიწისძვრის შემდეგ და რწმენით შესდგომოდნენ მუშაობას ლენინაკანისა და მისი რაიონის აღდგენისათვის.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მესამე სესსია მტკიცე რწმენას გამოთქვამს, რომ მთლად საბჭოთა კავშირის მუშებისა და გლეხებისა და საკავშირო მთავრობის ძალღონით სომხეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სამრეწველო და მუშათა ცენტრი — წითელი ლენინაკანი — აღდგენილ იქნება.

სესსია მოუწოდებს ამიერკავკასიისა და მთლად კავშირის მუშებსა და გლეხებს განაგრძონ ძმური დახმარების აღმოჩენა ლენინაკანის მუშებისა და გლეხებისათვის ლენინაკანის აღდგენის საქმეში.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე **მ. ცხაკაია.**

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი **ა. შავერდოვი.**

1926 წ. დეკემბრის 13. ქ. ვანჯა.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1365 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 28-ს.

795. აზერბაიჯანის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის ამხ. გ. მუსაბეკოვის მოხსენების გამო.

ა. მოისმინა რა აზერბაიჯანის ს. ს. რესპუბლიკის მთავრობის მოხსენება, ამიერკავკასიის ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის მე-3 სესსია აღნიშნავს აზერბაიჯანის მშრომელთა მიღწევებს მუშაობის ყველა სფეროში და სავსებით იწონებს აზერბაიჯანის სსრ-ის მთავრობის მოქმედებას.

ომის დროს დანგრეული და მუსავატელების ბატონობის ხანაში დაცემული, ერთ წერტილზე მდგარი აზერბაიჯანის სსრ-ის მრეწველობის მრავალი დარგი პროლეტარიატის გმირობით ომის წინადროინდელ დონემდე იქნა აყვანილი. აზერბაიჯანის ნავთის მეურნეობა, რომელიც ამ ქამად თითქმის მთლად ელექტროფიკაციაქმინილია და რომელმაც ფართოდ განახორციელა ყველა წარმოებითი პროცესის რაციონალიზაცია, უკვე ზედ ებჯინება ომისდროინდელ დონეს. ნავთის მრეწველობასთან ერთად დიდ წარმატებებს ვაჟინჯეტ-სახელმწიფო მრეწველობის სხვა დარგებსაც. სესსია უფრო მეტის კმაყოფილებით აღნიშნავს ახალ სამრეწველო აღმშენებლობას, რომლის ბრწყინვალე ნიმუშს წარმოადგენს მრეწველობის ახალი კერის გაღვივება ქ. განჯაში, სადაც უკვე აგებულია მაუდის ფაბრიკა, საპონ-ზეთის ქარხანა და სხვ..

სოფლის მეურნეობის დარგში უკვე გასულ წელს გადამეტებულ იქნა ომის წინადროინდელი სათესი სივრცე. განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს ძვირფასი ტენიკური კულტურების ნათესის წარმატებით განვითარება. იზრდება აგრეთვე გავლენა აგრო-პუნქტებისა, რომელთა რიცხვი თვალსაჩინოდ გადიდდა; რევოლიუციის მთელი დროის განმავლობაში პირველად მოეწყო რამდენიმე საცდელი სასელექციო სადგური; ძლიერდება გლეხობის სურვილი, რომ თავისი მეურნეობა ინტენსიური წესით აწარმოოს.

არანაკლებ საყურადღებოა მიღწევები კულტურულ დარგში, რომელმაც აზერბაიჯანის სსრ-ის მთავრობის მუშაობაში თითქმის მთავარი ადგილი დაიჭირა. ფართოდ გაშლილ სასკოლო ქსელში, რომელიც 6 $\frac{1}{2}$ წლის განმავლობაში სამჯერ გაიზარდა, ამ ქამად სასკოლო ასაკის ბავშვთა თითქმის ნახევარი შედის; განმტკიცდა მუშათა ფაკულტეტისა, უმაღლესი სასწავლებლებისა, პროფ. ტენიკუმებისა და სხვ. მდგომარეობა. სახალხო ჯანმრთელობის დარგში მოწყობილია მაზრობრივ ახალი საავადმყოფოები, საექიმო და საფერწლო პუნქტები და სხვ..

ბ. აღნიშნავს რა აზერბაიჯანის სსრ-ის მუშებისა და გლეხების ამ ძირითად მიღწევებს, ამიერკავკასიის ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის მე-3 სესსია აუცილებლად სთვლის, რომ:

1. მრეწველობის სფეროში—ყოველმხრივ განვითარდეს ის დარგები, რომელთაც აზერბაიჯანის სსრ-ში აქვთ ნედლეულობის მტკიცე ბაზა და ყველა წინასწარი პირობა იმისათვის, რომ ისინი სრულიად რენტაბელური იყვნენ, ხოლო უწინარეს ყოვლისა—საფეიქრო და სამთამადნო მრეწველობა. სახელმწიფო მრეწველობის ახალი აღმშენებლობის განვითარებასთან ერთად სათანადო ყურადღება

უნდა მიექცეს შინამრეწველობის განვითარებასაც, რასაც აზერბაიჯანის სსრ-ის პირობებში უალრესი მნიშვნელობა აქვს.

2. სოფლის მეურნეობის განვითარების სფეროში უმთავრესი ყურადღება უნდა მიექცეს:

ა) ძვირფასი ტექნიკური კულტურების, — უმთავრესად ბამბის, — ნათესის ყოველგვარად განვითარებას, რისთვისაც უფრო ინტენსიურად უნდა სწარმოებდეს სოფლის მეურნეობა და მოსავლიანობაც, უპირველეს ყოვლისა, გადიდებულ უნდა იქნეს იმ მიწებზე, რაც ამ ჟამად უკვე მორწყულია;

ბ) რადგანაც ნათესის სივრცის გაფართოება, ობიექტიური პირობების გამო, შეიძლება მხოლოდ ახალი მიწების მორწყვით, ყურადღება უნდა მიექცეს ჰიდრო-ტექნიკურ სამუშაოთა მაქსიმალურ განვითარებას, რისთვისაც ყოველწლიურად უნდა გადიდდეს ადგილობრივი ასიგნვანი. ამას გარდა, მულანის პრობლემა, რაც რამდენიმე ასი ათას დესეტინა ნოყიერ მიწას მოგვცემს, აუცილებლად მოგვარებულ უნდა იქნეს რაც შეიძლება საჩქაროდ;

გ) მსხვილფეხა საქონლის ჭირი, რაც ასუსტებს გლეხის მეურნეობას, რომელიც ჯერ კიდევ საბოლოოდ განმტკიცებული არ არის, უმოკლეს დროში უნდა იქნეს მოსპობილი და მის წინააღმდეგ ბრძოლა სოფლად წარმოებულ მუშაობასთან დაკავშირებული ყველა ორგანიზაციის ყურადღების ცენტრს უნდა წარმოადგენდეს.

3. რადგანაც აზერბაიჯანის სსრ-ში დიდი უგზობაა, რაც თვალსაჩინოდ აბრკოლებს სოფლის მეურნეობის გეგმაშიწინილ განვითარებას, სერიოზული ყურადღება უნდა მიექცეს საგზაო აღმშენებლობის განვითარებას. აუცილებლად უნდა იქნეს ცნობილი ჯულფა-ბაქოს რკინისგზის, უახლოესი წლების განმავლობაში, საბოლოო პუნქტამდე მიიყვანა.

4. რადგანაც სოფლის მეურნეობისა და მრეწველობის შემდგომ განვითარებას წინ ელობება საჭირო რაოდენობის იაფი ელექტრო-ენერჯის უქონლობა, რომელი ენერჯიაც უალრესად საჭიროა როგორც მინდვრების მექანიკური მორწყვისა და გასაინდუსტრიალიზებელი ახალი ცენტრებისათვის, ისე მთლად დანარჩენი მრეწველობისათვის, — მიექცეს სსრ კავშირის ცენტრალური ორგანოების ყურადღება იმ გარემოებას, რომ აუცილებლად საჭიროა — როგორც უპირველესი მიზანი — აზერბაიჯანის სსრ-ში ელექტრო-აღმშენებლობის გაძლიერება, რისთვისაც აგებულ უნდა იქნეს ჰიდრო-ცენტრალი.

5. აზერბაიჯანის სასოფლო-სამეურნეო და სამომხმარებლო კოოპერაციამ უახლოეს დროში კიდევ უფრო მეტი ადგილი უნდა დაიკაროს აზერბაიჯანის სსრ-ის სახალხო მეურნეობაში და აგრეთვე სოფლის ეკონომიკის გარდაქმნაში. აზერბაიჯანის სსრ-ის მთავრობამ საჭიროებისადამიხედვით უნდა გააფართოოს თავისი კოოპერატივების ქსელი, მან უნდა აიღოს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების სპეციალიზაციის კურსი და უნდა მიაქციოს კოოპერაციის ყურადღება იმ გარემოებას, რომ საჭიროა მან საკუთარი სახსარი გააძლიეროს.

6. აღნიშნავს რა აზერბაიჯანის მთავრობის ეროვნული პოლიტიკის უქველ სისწორეს, რომელი პოლიტიკაც დაგვირგვინებულია დაურღვეველი ეროვნული მშვიდობიანობით, — ამიერკავკასიის ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის მე-3 სეს-

სია გამოსთქვამს სრულ რწმენას, რომ მომავალშიაც ეროვნულ უმცირესობათა ინტერესები მტკიცედ იქნება დაცული, რაც აზერბაიჯანის სსრ-ის ეკონომიური და კულტურული განვითარების პირველი და უმნიშვნელოვანესი პირობაა.

დ. თუმცა აზერბაიჯანის სსრ-ს თვალსაჩინო მიღწევები აქვს კულტურული აღმშენებლობის დარგში, მაგრამ მაინც უნდა ვიქონიოთ მხედველობაში, რომ საუკუნოებრივი ჩაგვრის გამო აზერბაიჯანის მოსახლეობა, საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე, მოკლებული იყო საშუალებას გეგმაშეწონილად და წარმატებით გაეფართოებინა თავისი კულტურა; ამიტომ აზერბაიჯანი დღეს ტექნიკურად და კულტურულად უფრო ჩამორჩენილია. ამის გამო სესსია აუცილებლად სცნობს განგრძობილ იქნეს შეუდრეკელი ბრძოლა ამ ფრონტზე და სახსართა და ძალთა მაქსიმუმი მოხმარდეს სახალხო განათლების საქმეს, რომელშიაც რაც შეიძლება ჩქარა უნდა მოხდეს პროფტეხნიკური და სასოფლო-სამეურნეო გადახრა. საჭიროა აგრეთვე აზერბაიჯანის სსრ-ის მაზრებში ჯანმრთელობის საქმის თანდათან გაძლიერება. ამასთანავე, რადგანაც ახალ თურქულ აღფაბეტს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს აზერბაიჯანის სსრ-ის კულტურული აღმშენებლობისათვის, საჭიროდ იქნეს ცნობილი მისი განხორციელების საქმის კიდევ უფრო გაძლიერება და ამ აღფაბეტზე გამომცემლობის წარმოების გაფართოება.

ე. ბოლოს, აღნიშნავს რა, რომ აზერბაიჯანის ს. ს. რესპუბლიკას დიდი წარმატება აქვს მშრომელი ქალისა და განსაკუთრებით თურქი-ქალის (რომელიც რევოლუციამდე სრულიად უუფლებო იყო) განთავისუფლების საქმეში, სესსია საჭიროდ სცნობს განგრძობილ იქნეს ინტენსიური მუშაობა ამ მიმართულებით, ჩაბმულ იქნენ ქალები წარმოებაში და საზოგადოებრივ მუშაობაში და ხმარებულ იქნეს სათანადო ღონისძიებანი მათ მოსამზადებლად და მათი კვალიფიკაციის ასამაღლებლად.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე **მ. ცხაკაია.**

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი **ა. შავერდოვი.**

1926 წლის დეკემბრის 14. ქ. განჯა.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1365 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 28-ს.

796. განჯის სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარის ამხ. ვეზიროვის მოხსენების გამო.

მოისმინა რა მოხსენება განჯის აღმასრულებელი კომიტეტის მოქმედების შესახებ, ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-3 სესსია საესებით იწონებს მის მუშაობას. კერძოდ, აღნიშნავს რა, რომ აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ წარმოებულ მუშაობა მაზრაში და ქალაქში ეროვნული საკითხის მოსაგვარებლად უსათუოდ სწორეა, ამიერკავკასიის ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის

მე-3 სესია გამოთქვამს სრულ რწმენას, რომ განჯის აღმასრულებელი კომიტეტი მომავალშიც მტკიცედ განაგრძობს საბჭოთა ხელისუფლების პრინციპების განხორციელებას ამ სფეროში.

ამავე დროს და აზერბაიჯანის სსრ-ის მთავრობის მოხსენების გამო მიღებულ რეზოლუციაში აღნიშნულ საერთო ღონისძიებებთან ერთად, ამიერკავკასიის ცენტრ. აღმასრ. კომიტეტის მე-3 სესია საჭიროდ სცნობს, რათა ქ. განჯისათვის, როგორც ახლად აღორძინებულ მრეწველობის ცენტრისათვის, სასწრაფოდ განხორციელებულ იქნეს შემდეგი ღონისძიებანი: ა) მუშათა საბინაო აღმშენებლობის გაფართოება; ბ) მუშაობის გაძლიერება ქალაქის კეთილმოსაწყობად და, უპირველეს ყოვლისა, წყალსადენის გასაყვანად; გ) ქალაქ-სამაგურნალოს მოწყობა.

სოფლის მიმართ, გარდა გლეხის მეურნეობის გასაძლიერებლად საჭირო ღონისძიებათა განხორციელებისა, უნდა გაუმჯობესდეს ქვემდგომი საბჭოთა აპარატი, რათა იგი მოსახლეობას დაუახლოვდეს.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. დეკემბის 14. ქ. განჯა.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1366 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 29-ს.

დადგენილება № 46 ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი

797. ა/კსფსრ-ში სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადისა, გამოსაღებისა და ბაჟის მენარჩენეთა ქონების შეკვრისა და საჯარო ვაჭრობით გაყიდვის წესების № 2 და № 3 მუხლის შეცვლის შესახებ.

სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადისა, გამოსაღებისა და ბაჟის მენარჩენეთა ქონების შეკვრისა და საჯარო ვაჭრობით გაყიდვის წესების (ა/კსფსრ-ის კან. კრებ. 1926 წ. № 4, მუხ. 638) 32 და 33 მუხლის შესაცვლელად, ა/კსფსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

ზემოაღნიშნული მუხლები მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 32. უკეთუ ვაჭრობა არ შესდგა, აწერილი ქონების რეალიზაცია მოხდება სამეურნეო წესით.

აღნიშნული წესით ქონების რეალიზაციის უფლება ეკუთვნის: უკეთუ უნარჩენი პირდაპირი გადასახადისაა—ფინანსთა ინსპექტორს, უკეთუ იგი არაპირდაპირი გადასახადისაა—არაპირდაპირ გადასახადთა ინსპექტორს.

აწერილი ქონების რეალიზაციას ატვილებლად უნდა დაესწროს ადგილობრივი აღმასრულებელი კომიტეტის მმართველობის განყოფილების წარმომადგენელი და უსათუოდ უნდა შესდგეს სათანადო აქტი, რომელსაც ხელს მოაწერს როგორც ის პირი, ვინც რეალიზაცია მოახდინა, ისე ადგილობრივი აღმასრულებელი კომიტეტის მმართველობის განყოფილების წარმომადგენელი.

აწერილი ქონების რეალიზაციით მიღებული თანხა განაწილდება ამა წესების 28 მუხლში აღნიშნული წესისამებრ.

გადაუხდელი ნარჩენი მოიხსნება ანგარიშიდან, როგორც უიშედო, გადასახადთა გადახდევინების დებულების 40—45 მუხ. მიხედვით“.

„მუხ. 33. მეორე ვაჭრობა შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევაში, უკეთუ იქნება ისეთი განსაზღვრული ნიშნები, რაც შეიძლება იმედს იძლეოდეს, რომ მეორე ვაჭრობა ბევრად უკეთესი შედეგით დამთავრდება, ვიდრე სამეურნეო წესით ქონების რეალიზაცია.

მეორე ვაჭრობა დაინიშნება არა უადრეს ერთი კვირისა პირველი ვაჭრობის დღიდან; ამასთანავე, თუ საჭირო იქნება, ეს ვაჭრობა შეიძლება სხვა ადგილას დაინიშნოს. მეორე ვაჭრობა სწარმოებს პირველი ვაჭრობისათვის დადგენილი წესისამებრ, ხოლო იმ განსხვავებით, რომ ვაჭრობა დაიწყება ამ (მეორე) ვაჭრობაზე შეძლეული პირველი თანხით და იგი შემდგარად ჩაითვლება, თუნდაც ვაჭრობაზე შეძლეული უდიდესი თანხა ქონების შეფასებაზე ნაკლები იყოს“.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

საქმეთა მმართველი ნ. ხოკოლოვსკი.

1927 წ. დეკემბის 2. ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1366 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 20-ს.

დადგენილება № 57/113 აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატისა

(მაწესრიგების სამმართველო)

1926 წ. დეკემბრის 29.

798. რაფინად-შაქრის ცალობითი ფასების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ ა/კსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის დროებითი დებულების შესახებ 1924 წლის ივნისის 26-ის თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-3 მუხლის „გ“

პუნქტის საფუძველზე ამიერკავკასიის შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი, თავისი, 1926 წ. ოქტომბრის 5-ის თარიღისა და 44/100 №-ის, დადგენილებისა და ა/კფსრ შინავაჭრობის კომისიის 1924 წლის აპრილის 12-ის თარიღისა და 18 №-ის დადგენილების შესაცვლელად და დასამატებლად—ადგენს:

1. დაწესებულ იქნეს რაფინად-შაქრის შემდეგი მაქსიმალურ უკიდურესი ცალობითი და საგასაცემო ფასები სახელმწიფო ვაჭრობისა, კოოპერაციისა და კერძო ვაჭრობისათვის ამიერკავკასიის რკინისგზის ხაზზე მდებარე ქალაქებსა და ადგილებში:

	ნატები შაქარი	დახერხილი	ნაჭრობით	თავობით
საქართვ. სსრ-ში 1 კილოგრ. ფასი	77 კაპ.	78 კაპ.	75 კაპ.	73 კაპ.

შენიშვნა. ქ. ტფილისისა და ბათომში შაქარი თავობით გაიცემა 72 კაპ.

1. კილოგრამი.

	ნატები შაქარი	დახერხილი	ნაჭრობით	თავობით
აზერბაიჯ. სსრ-ში 1 კილოგრ. ფასი	76 კაპ.	77 კაპ.	74 კაპ.	72 კაპ.
სომხეთის სსრ-ში 1 კილოგრ. ფასი	77 „	78 „	75 „	73 „
ნახჩევან. მხარეში 1 კილოგრ. ფასი	78 „	79 „	76 „	73 „

2. ამიერკავკასიის შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულებმა საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკისა, აზერბაიჯანის სოც. საბჭ. რესპუბლიკისა და სომხეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკაში უნდა დააწესონ რაფინად-შაქრის მაქსიმალური უკიდურესი ცალობითი ფასი ამიერკავკასიის რკინისგზის ხაზის გარეშე მდებარე ადგილებისათვის ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში აღნიშნული ფასების მიხედვით, ხოლო, ამასთანავე, მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ღირებულება შარავზით შაქრის გადატანისა რკინისგზიდან გაყიდვის ადგილამდე.

3. ამიერკავკასიის შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულებს ა/კფსრ-ის შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკებში დაევალებათ თვალყურის ადევნონ ამა დადგენილების სისწორით აღსრულებას.

4. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისამებრ, როგორც შინა-ვაჭრობის წესების დარღვევისათვის.

5. დადგენილება ესე ძალაში შედის 1927 წლის იანვრის 1-დან.

ა/კ. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარის მაგიერ **ათაბეკოვი**.

მოწესრიგების სამმართველოს უფროსი **ნოვიკოვი**.

საქმეთა მმართველი **ჩაკერტი**.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1367 №-ში 1626 წ. დეკემბრის 30-ს.

სავალდებულო დადგენილება აკსფსრ-ის უმაღლეს ეპონომიურ საბჭოსთან არსებული ამიერკავკასიის საუწყებათაშორისო მეტრული კომისიისა

1926 წლის დეკემბრის 22.

799. ა/კსფსრ-ის ტერიტორიაზე საბუხჰალტერო ჩანაწერისა და საანგარიშო და სააღწერებო ოპერაციებისათვის მეტრული სისტემის შემოღების შესახებ.

ამიერკავკასიის სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წლის ოქტომბრის 29-ის თარიღისა და 53 №-ის დადგენილების მე-11 მუხლის „გ“ პუნქტის საუფუძველზე ამიერკავკასიის საუწყებათაშორისო მეტრული კომისია ადგენს:

1. მეტრულ სისტემაზე გადასვლა საბუხჰალტერო ჩანაწერისა და საანგარიშო და სააღწერებო ოპერაციების დარგში მოხდება მეურნეობის ცალკე სახეთა მეტრიზაციის ვადების მიხედვით, რომელი ვადებიც დაწესებულია ამიერკავკასიის საუწყებათაშორისო მეტრული კომისიის სავალდებულო დადგენილებებით.

2. მეურნეობის იმ დარგებში, რომლებსთვისაც მეტრიზაციის ვადა დადგენილი არ არის, მეტრული სისტემა ყოველგვარი სახის საბუხჰალტერო, საკრედიტო და საბანკო ცნობის ჩაწერისათვის შემოღებულ იქნება მხოლოდ ახალი საანგარიშო წლის დამდეგიდან.

3. რომელიმე სამეურნეო ერთეულის მეტრულ სისტემაზე გადაყვანა არ არის დამოკიდებული საბუხჰალტერო ჩანაწერთა მეტრიზაციაზე და შეიძლება მოხდეს უფრო ადრე, ყოველი თვის 1-ლი რიცხვიდან, მიუხედავად იმისა—საბიუჯეტო წლის დამდეგს მოხდება ეს გადაყვანა, თუ შუა ხანში; გადაყვანა უნდა მოხდეს ისე, რომ ნატურად ხელთაქონებული ინვენტარის შეფარდება ჯამების ჩანაწერთან 1-ლი რიცხვისათვის რუსულ და მეტრულ ზომებში პარალელურად არ სწარმოებდეს.

4. მეტრულ სისტემაზე გადასვლის შემდეგ ყოველი ანგარიში, სატვირთო ბარათები, სათვალავი, ხარჯთაღრიცხვა, პრეისკურანტი, ხელშეკრულება, გარიგება და სხვა დოკუმენტი შედგენილ იქნება და მიიღება მხოლოდ მეტრული საზომით. საქონლისა და მასალის ფასი გამოანგარიშებულ უნდა იქნეს მეტრული ერთეულებით.

ფასის რომელიმე სისტემიდან მეტრულ სისტემაზე გადატანა ისე უნდა მოხდეს, რომ მისი წინანდელ სისტემაზე ხელახლა გადატანის დროს შედეგი ეთანაბრებოდეს პირვანდელ თანხას, პრაქტიკული ზედმიწევნობის შესაძლებლობის ფარგლებში, რაც დადგენილ იქნება საუწყებო წესით და შეთანხმებული ა/კ. საუწყებათაშორისო მეტრულ კომისიასთან.

5. საბუხჰალტერო ჩანაწერისა და საანგარიშო და სააღწერებო ოპერაციების ძველი ზომა-წონიდან მეტრულ სისტემაზე გადატანის დროს დაწესებულებამ და საწარმომ სახელმძღვანელოდ უნდა მიიღოს სამრეწველო და საბითუმო, ნა-

ხევარ-საბითუმო და ცალობითი ვაჭრობის ის ძირითადი მეტრული ერთეულები, რაც დაწესებულია ან რაც შეიძლება დაწესებულ იქნეს ა/კ. საუწყებათაშორისო მეტრული კომისიის სავალდებულო დადგენილებით.

6. ეს სავალდებულო დადგენილება ვაერცელდება საბუხჰალტერო და საანგარიშო ოპერაციებზე წარმოებითი აღნუსხვაში რაოდენობითი გაზომვისა და საკალკულიაციო მუშაობის წარმოების დროს. ხოლო რაც შეეხება მეტრულ სასტანდარტო ერთეულებს, მეტრულ სორტამენტებს, ნორმალებს და სხვ., და აგრეთვე საქონლის ხარისხის მეტრულ ერთეულებით გამოსახვას,—ეს დაწესებულ იქნება ა/კ. საუწყებათაშორისო მეტრული კომისიის ცალკე სავალდებულო დადგენილებებით.

შენიშვნა. როდესაც მიღებულ იქნება არა მეტრული ასორტიმენტის მასალა, ჩაბარების დროს დოკუმენტში იგი აღინიშნება იმ ასორტიმენტით, რა ასორტიმენტითაც იგი წარმოდგენილია, ხოლო აუცილებლად მეტრული სისტემით უნდა აღინიშნოს ამ მასალის საერთო წონა, მოცულობა ან სხვა საზომი,—იმისდამიხედვით, თუ რა ერთეულით აღნუსხება იგი.

7. ამა სავალდებულო დადგენილების განხორციელება და მისი აღსრულებისათვის თვალყურის დევნება დაეკისრება ა/კსფსრ-ის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ეკონომიური თათბირების განსაკუთრებულ რწმუნებულებს.

8. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს ა/კსფსრ-ის შედგენილობაში შემავალი ამა თუ იმ რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის სათანადო მუხლისამებრ.

ა/კ. საუწყებათაშორისო მეტრული კომისიის
თავმჯდომარის მოადგილე ინჟინერი გუნცაძე.

ა/კ. საუწყებათაშორისო მეტრული კომისიის მდივანი ხარატიანი.

გამოქვეყნებულია „ხარია ვოსტოკა“ № 1367 №-ში 1926 წ. დეკემბრი 30-ს.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და აკსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი

500. ამიერკავკასიის დებეშათა სააგენტოს დებულების 1-ლი მუხლისა და მე-2 მუხლის „ე“ პუნქტის შეცვლის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და აკსფსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ ამიერკავკასიის დებეშათა სააგენტოს შესახებ 1926 წლის აგვისტოს 9-ს დამტკიცებული დებულების (აკსფსრ-ის კან. კრებ. 1926 წ. № 9, მუხ. 711) შესაცვლელად—ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და აკსფსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

აღნიშნული დებულების 1-ლი მუხლი და მე-2 მუხლის „ე“ პუნქტი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 1. ამიერკავკასიის დეპეშათა სააგენტო არის ა/კსფსრ-ის საიმფორ-
მაციო ორგანო, რომლის დანიშნულებასაც შეადგენს — შეაგროოს და გაავრცე-
ლოს ა/კსფსრ-ის ტერიტორიაზე ყოველგვარი პოლიტიკური, ფინანსიური, ეკო-
ნომიური, სანავთობო და სხვ. ცნობები და აგრეთვე გაავრცელოს ა/კსფსრ-ის
ტერიტორიაზე საერთო-საკავშირო და უცხოეთის ინფორმაცია და გადასცეს
ხოლმე სსრ კავშირის დეპეშათა სააგენტოს ამიერკავკასიის ინფორმაცია“.

„მუხ. 2. პუნ. „ე“. გაავრცელებს, სსრ კავშირის დეპეშათა სააგენტოს მინ-
დობილობით, უცხოეთისა და საერთო საკავშირო ინფორმაციას, რისთვისაც
იხელმძღვანელებს სსრკ-ის დეპეშათა სააგენტოს დირექტივებს“.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი
ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. დეკემბრის 27. ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1368 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 31-ს.

დადგენილება ამიერკავკასიის სენსორალური აღმა- სრულებელი კომიტეტისა

SO1. სოფლის საბჭოების მიერ საფოსტო ნიშნების გაყიდვის შესახებ.

სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1926 წლის ნო-
ემბრის 5-ის თარიღის დადგენილების (სოფლის საბჭოების მიერ საფოსტო ნიშ-
ნების გაყიდვის შესახებ სსრკ-ის კან. კრებ. 1926 წ. № 72, მუხ. 556) საფუძ-
ველზე ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ-ის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების
ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს დააწესონ სოფლის საბჭოების ტერი-
ტორიაზე, სადაც საფოსტო უწყების დაწესებულება არ არის, სოფლის საბჭოე-
ბის მიერ საფოსტო ნიშნების სავალდებულო გაყიდვა — იმ წესისამებრ, რაც გან-
საზღვრული იქნება სსრ კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის
რწმუნებულის სამმართველოს (ა/კსფსრ-ში) მიერ ა/კსფსრ-ის შედგენილობაში შე-
ნავალი რესპუბლიკების მთავრობებთან შეთანხმებით გამოცემულ სპეციალურ
ინსტრუქციაში.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. დეკემბრის 27. ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1368 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 31-ს.

დადგენილება აგიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და ა/კსფსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს მიმართ სავალდებულო

№ 02. ა/კსფსრ-ის სოციალური დაზღვევის ორგანოების მიერ დაქვრივი სადგომების საიჯარო ქირის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსფსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. სოციალური დაზღვევის ორგანოები მათ მიერ დაქვრივი სადგომების საიჯარო ქირის გადახდაში გათანაბრებულ იქნენ სახელმწიფო მფარველებზე მყოფ დაწესებულებებთან და საწარმოსთან.

2. დადგენილება ესე შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ 1926 წლის დეკემბრის 1-დან.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1626 წ. დეკემბრის 27. ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1368 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 31-ს.

დადგენილება № 75 ა/კ. შრომის სახალხო კომისარიატის

1926 წ. დეკემბრის 15.

№ 03. სამთო სამუშაოთა წარმოების დროს უშიშროების დაცვის წესების 258-262 §-ის შეცვლის შესახებ.

ამიერკავკასიის შრომის სახალხო კომისარიატმა დაადგინა—შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ ა/კსფსრ-ის ტერიტორიაზე სსრკ-ის შრომის სახალხო კომისარიატისა და სსრკ-ის სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს 1926 წლის სექტემბრის 2-ის თარიღის (შრომის სახ. კომისარიატის № 192-376) დადგენილება სამთო სამუშაოთა წარმოების დროს უშიშროების დაცვის წესების 258-262 §-ის შეცვლის შესახებ (გამოქვეყნებულია „სსრკ-ის შრომის სახ. კომისარიატის იზვესტია“-ს 35 №-ში 1926 წლის სექტემბრის 23-ს, გვ. 4—6).

ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარი იაშვილი.

ა/კ. შრომის სახ. კომისარიატის შრომის დაცვის განყოფილება ნახიდილოვი.
ტექნიკური უშიშროების სექციის გამგე პოლისადოვი.

დადგენილება სსრკ შრომის სახალხო კომისარიატისა და სსრკ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოსი

სამთო სამუშაოთა წარმოების დროს უშიშროების წესების 258-262 §§-ის შეცვლის შესახებ.

მოკავშირე რესპუბლიკების შრომის სახ. კომისარიატებს.

1926 წ. სექტემბრის 2. შრომის სახ. კომისარიატის № 192-376.

სსრკ შრომის სახალხო კომისარიატი და სსრკ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭო ადგენენ:

სსრკ შრომის სახალხო კომისარიატისა და სსრკ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს მიერ 1924 წლის ნოემბრის 25-ს (შრომის სახ. კომისარიატის № 480—488) დამტკიცებული სამთო სამუშაოთა წარმოების დროს უშიშროების დაცვის წესების (გამოქვეყნებულია ცალკე გამოცემის სახით) 258-262 §§-ი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„§ 258. ქვა-ნახშირის ფენი, რომელიც საფენო სინჯის მიხედვით შეიცავს 10⁰/₁₀₀-ზე მეტს მქროლავ ნივთიერებას, რაც უწყლო და უნაცრო მასსას მიეკუთვნება და რაც მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოების მიერ მტერის რაოდენობის მიხედვით საშიშრად იქნება ცნობილი, უნდა დამუშავდეს ისე, რომ აუცილებლად გამოყენებულ იქნეს ინერტული მტერით დაცვა: ა) მოფიქალეებით, ბ) საფარეილების მოწყობით და გ) აფთქების დროს შპურების გარედან ამოვსებით.

უკეთეს შახტა ან შტოლნა ამუშავებს ცალკე ფენებს ან ფენების წყებას, რომელთაგან თუნდაც ერთი მოითხოვს ინერტული მტერით დაცვას, ეს უკანასკნელი აუცილებლად გამოყენებულ უნდა იქნეს არა მარტო ამა თუ იმ ფენზე, არამედ ამ ფენის დანარჩენ ფენებთან შემაერთებულ და მათ გვერდით მდებარე ყველა სამუშაოზე, ისე, რომ იმ ნაკვეთების სივრცე, რომელნიც თვითეულ დანარჩენ ფენს საშიშარი ფენებისაგან განაცალკევებენ, 300 მ. ნაკლები არ იყოს.

ინერტული მტერით დაცვის მოთხოვნა არ გავრცელდება იმ შახტაზე და შტოლნაზე, რომლის სამუშაოთა შესახებაც მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოები აღიარებენ, რომ ეს სამუშაოები განსაკუთრებულად სველი სამუშაოებია.

მორწყვა შეიძლება, როგორც დამატებითი ღონისძიება ქვა-ნახშირის მტვერთან საბრძოლველად იმ ადგილებში, სადაც განსაკუთრებულად ბევრი მტვერი გროვდება, როგორც მაგალითად: სანგრევეში და აგრეთვე შტოხვრილში — იმ ადგილას, სადაც პატარა ვაგონები ქვა-ნახშირით იტვირთება და სხვ..

მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოს საჭირო შემთხვევაში შეუძლიან მოითხოვოს მორწყვის წარმოება, როგორც დამატებითი ღონისძიება ძირითადი დაცვისა, ე. ი. ინერტული მტერით დაცვისა.

შენიშვნა. ამა პარაგრაფის მოთხოვნა შეფარდებულ უნდა იქნეს მე-3 კატეგორიის მაღაროში—სამი თვის გასვლისას და მე-2 კატეგორიის მაღაროში—ექვსი თვის გასვლისას ამა პარაგრაფის სამუქმედოდ შემოღების დღიდან, ხოლო 1-ლი კატეგორიის გაზიან მაღაროში და აგრეთვე უგაზო მაღაროში, სადაც ისეთი ფენები მუშავდება, რომელიც 10⁰/₀-ზე მეტს მჭროლავ ნივთიერებას შეიცავს,—მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოების განსაკუთრებული დადგენილებით თვითეული მაღაროსათვის, რომელი დადგენილებითაც მაღარო მტვრის გამო საშიშარ მაღაროდ იქნება აღიარებული.

„§ 259. ყველა იმ შახტაში, სადაც ინერტული მტვრით დაცვა სავალდებულოდ არის ცნობილი, უნდა სწარმოებდეს:

ა. ყოველგვარი წამგორი, სავენტილაციო, საგზაო, მოსამზადებელი და საკვლევი სამუშაოს მოფიქალება.

ახლად გასავლელ სამუშაოებში ნაფიქალევი 10 მეტრზე მეტად არ უნდა იყოს დაშორებული სანგრევიდან. მოფიქალებულ სამუშაოებში მტვერი ყოველ ადგილას 60⁰/₀-ზე ნაკლებს ნაცარს არ უნდა შეიცავდეს, ხოლო იმ მაღაროებში, სადაც შესაძლებელია მეტანი იყოს, მტვერი 75⁰/₀-ზე ნაკლებ ნაცარს არ უნდა შეიცავდეს.

ბ. საფარველების მოწყობა:

ა) შახტის არეს ფრთების იზოლაციისათვის ყოველ ფენში და აგრეთვე მოსაზღვრე ამოსაღები ნაკვეთის იზოლაციისათვის ყოველ ფრთაში, როგორც შემავალ ისე გამომავალ ნაკადზე, და აფეთქებისაგან დაცვისათვის, რომელიც მოხდება მაღაროს ამა თუ იმ ადგილას.

ბ) მოსამზადებელი სამუშაოების დაცვისათვის, როგორც არის, მაგალითად: ბრემსბერგი, დაქანება და სხვა, სიგრძით არა ნაკლებ 100 მეტრისა.

გ) აფეთქების გავრცელების თავიდან ასაცილებლად იმ ძველ ან შეჩერებულ სამუშაოებში, სადაც მოფიქალება, ტენიკური მიზეზების გამო, შეუძლებელია.

ინერტული მტვრის რაოდენობა საფარველში უნდა შეადგენდეს არა ნაკლებ 400 (ოთხასი) კგ. სამუშაოს 1 გარდიგარდმო კვეთილობის ყოველ კვადრატულ მეტრზე საფარველის მოწყობის ადგილას.

საფარველი უნდა მოეწყოს თაროებისა ან ყუთებისაგან სამუშაოს გარდიგარდმო სახურავის ქვეშ. თაროების კონსტრუქცია იმგვარი უნდა იყოს, რომ ის, რასაც ისინი შეიცავენ, ადვილად მიმოიბნეს სამუშაოში ჰაერის მოხვედრით. თაროს (ყუთის) სიგანე 500 მმ. არ უნდა აღემატებოდეს; ამასთანავე თაროს ცალკე ფიცირები ერთმანეთზე მჭიდროდ არ უნდა იყოს მიკრული. მანძილი თაროებს (ყუთებს) შორის მათ სიგანეზე ნაკლები არ უნდა იყოს, ხოლო მანძილი მიმავლების ქვემო ნაწიბურიდან საფარველის ინერტული მტვრის ზემო ზედაპირამდე— 10 სანტიმეტრზე ნაკლები. მთლად საფარველი სამუშაოს სიგრძეზე 20 მ. მეტი არ უნდა იყოს.

ბ. შპურების გარედან ამოვსების გამოყენება.

ინერტული მტერის რაოდენობა 1,5 კგ. ნაკლებს არ უნდა შეადგენდეს თვითეულ შპურზე და თვითეულ მუხტზე, რომლის ასაფეთქებელი ნივთიერებაც 200 გრ. არ აღემატება. უკეთეს მუხტი გადიდებული იქნება, სათანადოდ უნდა გადიდდეს ინერტული მტერის რაოდენობაც.

შენიშვნა. იმ შახტაში, სადაც გაზი უეცრად ჩნდება და აგრეთვე იმ შახტაში, რომელიც მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოს მიერ მტერის ან გაზის მხრივ განსაკუთრებით საშიშრად იქნება ცნობილი, უნდა მოეწყოს დამხმარე საფარველები შუა შტოხვრელებზე, რომელი საფარველებიც არ გააგრძელებენ აფეთქებას მთავარ წამგორ სამუშაოში და მის საგზაო გასავალში. მტერის რაოდენობა საფარველში უნდა იყოს არა ნაკლებ 100 (ასი) კგ. სამუშაოს გარდიგარდმო კვეთილობის 1 კვადრ. მეტრზე საფარველის მოწყობის ადგილას. საფარველის სიგრძე 6 მეტრზე მეტი არ უნდა იყოს სამუშაოს სიგრძეზე“.

„§ 260. აფეთქებისაგან დასაცავად გამოსაყენებელი ინერტული მტვერი: ა) თავის შედგენილობაში 5%⁰-ზე მეტს საწვავ მასალას არ უნდა შეიცავდეს; ბ) არ უნდა შეიცავდეს 25%⁰-ზე მეტს თავისუფალ მკაეირს; გ) არ უნდა ისრუტავდეს ისეთი რაოდენობის სინოტივეს, რომ იგი შეიკრას და დაჰკარგოს მშრალი მტერის თვისება, ე. ი. შეეძლოს ნელი შეებრვით ჰაერში ტრიალი; დ) შეიძლება დამზადებულ იქნეს ქვაკირისაგან, ცარცისაგან, დოლომიტისაგან, თიხაფიქალისაგან ან საკვამლურის მქროლავი ნაცრისაგან; სხვა ინერტული მასალისაგან დამზადება შეიძლება მხოლოდ მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოს წინასწარი ნებართვით; ე) ისე წვრილი უნდა იყოს, რომ 28 №-ის საცერში, ე. ი. ისეთ საცერში, რომელსაც ერთ ხაზითი სანტიმეტრზე 11-12 კვადრატული ნაჩვრეტი აქვს, გადიოდეს 100 პროცენტი, ხოლო 200 №-ის საცერში (ერთ ხაზითი სანტიმეტრზე 75-80 კვადრ. ნაჩვრეტი)—50 პროცენტი მთელი მტერისა“.

„§ 261. მოფიქალბულ სამუშაოთა მტვერი მისი ნაცრიანობის გამოსარკვევად უნდა გაისინჯოს ხოლმე სამ თვეში ერთხელ მაინც, ხოლო განსაკუთრებით მტერიან ფენში ან ცალკე სამუშაოში—უფრო ხშირადაც, როგორც მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოები დააწესებენ.

სინჯი აღებულ უნდა იქნეს ყველა მოფიქალბულ სამუშაოში, რომლის სიგრძეც 25 მ. ნაკლები არ არის. იმ სამუშაოში, რომლის სიგრძეც 25 მეტრიდან 100 მეტრამდეა,—აიღება ერთი სინჯი; 100 მეტრზე უგრძეს სამუშაოში სინჯი აიღება ყოველ 100 მეტრზე; ამასთანავე არა სრული 100 მეტრი, 25 მეტრიდან დაწყებული, 100 მეტრად ჩაითვლება. სინჯი დაახლოვებით აღებულ უნდა იქნეს ცალკე ნაკვეთების შუა ადგილას, რასაც შეუძლიან გამოარკვიოს ნაკვეთის საშუალო მდგომარეობა მტერის რაოდენობის მხრით.

გასასინჯი მტვერი აღებულ უნდა იქნეს სამუშაოს სახურავიდან, გვერდებიდან და მიმარებიდან მთლიანი ზოლით 300 მმ. სიგანეზე სამუშაოს გარდიგარდმო, რისთვისაც მთლად მტვერი, რაც ამ ზოლშია, უნდა მოიხვეტოს ბეწვის ფუნჯით ან საგველით.

დაგროვილი მტვერი გაცრილ უნდა იქნეს სინჯვის მიღების ადგილას 20 №-ის საცერში, რომელსაც ერთ ხაზითი სანტიმეტრზე 7—8 კვადრატული ნაჩვრეტი უნდა ჰქონდეს. მტერის წვრილი ფრაქცია უნდა ჩაიყაროს ლითონის ქურქელში, რომელსაც თავი მაგრად უნდა ეხურხებოდეს; ქურქელზე უნდა აღინიშნოს: სინჯის ნომერი, სინჯის მიღების დრო და ადგილი და აგრეთვე სინჯის ამღების გვარი. მტვერი, რაც საცერში არ გავა, გადაიყრება.

ნიადავის მტერის სინჯი აიღება მხოლოდ მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოს მოთხოვნით. ეს სინჯი აღებულ და გამოცდილ უნდა იქნეს ცალკე საერთო, — სახურავისა, გვერდებისა და მიმაგრების — მტერის სინჯებისაგან.

შახტის მოფიქალეზულ სამუშაოთა მტერის ზემოაღნიშნულ სინჯის გარდა, გამოკვლეულ უნდა იქნეს იმ საფარველის ინერტული მტერის სინჯიც, რომელიც შახტის თვალსაჩინო ნაკვეთს იცავს, რათა შესაძლებელი გახდეს იმის შემოწმება, თუ რამდენად შეესაბამება ეს მტვერი 260 ჯ-ის მოთხოვნას.

ინერტული მტვერის გიგროსკოპიულობის გამოსარკვევად მტერის სინჯი, წონით 10—20 გრ., უნდა დაიყაროს თავ-ახდილ ჯამზე და მოთავსდეს გერმეტიულად დახურულ ქურქელში, რომელშიაც წყალი ასხია. შვიდი დღის შემდეგ მტვერმა ამ ორთქლით გაჟღენთილ ჰაერში უნდა შეინარჩუნოს თავისი მქროლაობა.

როგორც შახტის მტერისა, ისე ინერტული მტვერის ანალიზი, მასი ნაცრიანობის გამოსარკვევად, უნდა მოხდეს მთელი სინჯისათვის და ცალკე იმ ფრაქციისათვის, რომელიც გადის 75—80 კვადრატულ ნაჩვრეტის (ერთ ხაზითი სანტიმეტრზე) მქონე საცერში; ამასთანავე ეს მტვერიც უნდა შეეფერებოდეს 259 ჯ-ის (მლაროს მტვერისათვის) და 260 ჯ-ის (ინერტული მტვერისათვის) მოთხოვნას.

სინჯი გამოკვლეულ უნდა იქნეს არა უგვიანეს ორი კვირისა მისი მიღების დღიდან.

მტერის გამოკვლევა მისი სიწვრილისა და ნაცრიანობის დასადგენად, უნდა მოხდეს ზედმიწევნით — 1,0 პროცენტამდე.

მტერის ანალიზის შედეგი ჩაიწერება განსაკუთრებულ დაეთარში, სადაც აღინიშნება: სინჯის ნომერი, წონა, დრო და ადგილი მიღებისა, სინჯის ამღები პირის გვარი, ანალიზის გაკეთების დრო და ადგილი და აგრეთვე ანალიზის შედეგი.

ყოველი შახტა ვალდებულია იქონიოს გეგმა, რომელზედაც აღნიშნული უნდა იყოს მოფიქალეზული სამუშაო ადგილები და ყველა სტაციონარული მოწყობილობა ქვა-ნახშირის მტვერთან საბრძოლველად, როგორც მაგალითად: საფარველები, სარწყავი ქსელი და სხვ., და აგრეთვე ნაჩვენები უნდა იყოს ის ნაკვეთები, სადაც უკანასკნელად მოხდა მოფიქალეზა, სინჯის მიღების ადგილი და სინჯის ნომერი.

უკეთეს შახტის მტერისა და ინერტული მტერის გასინჯვა გამოარკვევს, რომ მტვერი არ შეეფერება პირველ შემთხვევაში — 259 ჯ-ის მოთხოვნას და მეორე შემთხვევაში — 260 ჯ-ის მოთხოვნას, საჭიროა ხელახლა მოხდეს სათანადო სამუშაოს მოფიქალეზა ან საფარველის ინერტული მტერის შეცვლა“.

„§ 262. უკეთუ მოფიქალეზულ სამუშაოში ქვა-ნახშირის მტვერი ბევრი დადგება—თელით დასანახ ფენად—უნდა მოხდეს დამატებითი მოფიქალეზა 261 §-ში აღნიშნულ ვადამდე, როცა საფარველზე ქვა-ნახშირის მტვერი დაგროვდება, იგი უნდა გაიხვეტოს.

თავის დროზე მოფიქალეზისა, საფარველების განახლებისა და აგრეთვე შპურების გარედან ამოვსების მოწყობისათვის, ყველა სამუშაოს სანგრევთან მახლობლად და ზოგიერთ სხვა ადგილას,—მალაროს ადმინისტრაციის არჩევით ან მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოს დასახელებით,—უნდა იდგეს ყუთები საკმაო ინერტული მტვრის მარაგით.

აქრძალულია გზების ქვა-ნახშირით მოყრა და ქვა-ნახშირზე გზის გაყვანა, უკეთუ მოყრილი არ არის ფუჟი ქანი 200 მმ. არანაკლები სისქისა.

სამივე კატეგორიის საგაზო მალაროებში და აგრეთვე მტვრის მხრით საშიშრად ცნობილ მალაროებში ხმარებულ უნდა იქნეს სათანადო ღონისძიებანი მტვრის დაგროვების წინააღმდეგ. ამ მიზნით იმ ადგილებში, სადაც მტვერი ინტენსიურად ჩნდება, სისტემატიურად უნდა სწარმოებდეს მტვრის გაწმენდა. ხოლო იმ სამუშაოში, სადაც მტვერი განსაკუთრებით ჩქარა და მრავლად გროვდება, მტვრის გაწმენდა და სამუშაო ადგილის გათეთრება უნდა სწარმოებდეს წელიწადში ორჯერ მაინც და, უკეთუ მთავრობის ზედამხედველობის ორგანო საჭიროდ სცნობს, უფრო ხშირადაც. დალაგებისა და მტვრის გახვეტის დროს სათანადო ღონისძიება უნდა იქნეს ხმარებული, რომ ჰაერში მტვერი სქლად არ დადგეს და სამუშაოების სხვა ნაკვეთზე არ გადავიდეს.

უკეთუ მტვერი შახტის ზემო შენობაში მრავლად ჩნდება ან ქვა-ნახშირის მტვერი ბევრი იყრება, სათანადო ღონისძიება უნდა იქნეს მიღებული იმისათვის, რომ მტვერი ან გაიხვეტოს ან უვნებელი გახდეს.

აქრძალულია ქვა-ნახშირის ზიდვა თხელი და დაზიანებული პატარა ვაგონებით, საიდანაც ქვა-ნახშირი შეიძლება დაიხანას.

აქრძალულია დასაქანებელსა და გეზენკაში დარჩენილი ქვა-ნახშირის გაფხვიერება ასაფეთქებელი ნივთიერების აფეთქებით.

ქვა-ნახშირის მტვრის წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა ზედამხედველობა და პასუხისმგებლობა ამა ღონისძიებათა განხორციელებისათვის უნდა დაეკისროს ვენტრალაციის გამგეს, ხოლო მტვრის მხრით საშიშარ მალაროებში, მთავრობის ზედამხედველობის ორგანოს მოთხოვნით,—სპეციალურ პირს, რომელიც სხვა მოვალეობას არ ასრულებს.

ქვა-ნახშირის მტვრის წინააღმდეგ ბრძოლის ყველა ღონისძიება, მათ შორის სამუშაო ადგილის მოფიქალეზა და მორწყვა, უნდა განხორციელდეს განსაკუთრებულ პირთა მიერ, რომელთაც სპეციალურად ამ საქმისათვის დანიშნავს მალაროს ადმინისტრაცია საკმაო რაოდენობით. ყველა აღნიშნულ პირს უნდა ჰქონდეს ვრცელი წერილობითი განმარტება დაკისრებული მოვალეობის შესახებ. ამ პირთა გვარები და მათთვის მიცემული განმარტება შეტანილ უნდა იქნეს განსაკუთრებულ დავთარში.

ის პირი, რომელიც თვალყურს ადევნებს ინერტული მტვრის გამოყენებას და მორწყვას, ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს თავის უახლოეს უფ-

როსს ყველა შემთხვევა, როდესაც სათანადო მასალის (ინერტული მტვერი, წყალი და სხვ.) ნაკლებობის გამო ან რაიმე მოწყობილობის თუ მისი ნაწილის დაზიანების გამო, შეუძლებელი იყო ინერტული მტვრის გამოყენება ან მორწყვა.

უკეთეს ინერტული მტვრის გამოყენება ან მორწყვა შეუძლებელი აღმოჩნდა, აფეთქება სათანადო პუნქტებში არ უნდა სწარმოებდეს“.

სსრკ შრომის სახალხო კომისრის მოადგილე **ბახუტოვი**.

სსრკ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე **კვირინგი**.

შრომის სახალხო კომისარიატის შრომის დაცვის
განყოფილების გამგის მაგიერ **ზარომსკი**.

სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს
სამთო-ელექტრო სამმართველოს სამთო
განყოფილების უფროსის მოადგილე **ივნატიევი**.

1926 წ. სექტემბრის 2. ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1368 №-ში 1926 წ. დეკემბრის 31-ს.